บทที่ 5

การปรับปรุงระบบการผลิตของโรงงานตัวอย่าง

จากการวิเคราะห์ระบบการผลิตของโรงงานตัวอย่าง พบว่ายังไม่มีการจัดองค์กรที่เด่นชัดซึ่งพนักงานก็เกิดความสับสนในหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบจึงเป็นสาเหตุให้เกิดความผิดพลาดในการทำงาน และเกิดความล่าช้าในการผลิต

ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากความไม่เด่นชัดขององค์กรคือ

-พนักงานที่ทำงานขัดแต่งชิ้นงานต้องออกไปทำการติดตั้งเมื่อมีงานติดตั้ง ทำงานที่อยู่ในสายการผลิตค้างอยู่

-พนักงานที่ทำการขัดแต่งชิ้นงาน ต้องทำการตอกลังไม้สำหรับบรรจุชิ้นงานซึ่งในบางครั้งสินค้าที่รอการขัดแต่งชิ้นงานในสายการผลิตมาก ก็ไม่ได้บรรจุชิ้นงานลงลังไม้ หลังจากที่ส่งให้ลูกค้าที่อยู่ต่างจังหวัดซึ่งต้องใช้บริการขนส่งต่างจังหวัดก็ทำให้สินค้าชำรุดเสียหายได้

-เนื่องจากยังไม่มีการจัดแบ่งเป็นแผนก จึงไม่มีผู้ที่คอยควบคุมดูแลในแต่ละขั้นตอนของการผลิต ดังนั้นผู้จัดการโรงงานจึงต้องควบคุมดูแลทั้งหมดซึ่งทำให้เกิดความล่าช้าในการผลิตและเกิดความผิดพลาดในการผลิตได้ง่าย

-เนื่องจากลักษณะงานเป็นแบบช่วยกันทำจึงทำให้เกิดการก้าวก่ายงานกันดังนั้นเมื่อเกิดปัญหาจึงไม่มีคนรับผิดชอบทำให้การแก้ปัญหาทำได้ช้า

-ในส่วนสำนักงานของโรงงานยังไม่มีผู้รับผิดชอบทางด้านแรงงานโดยตรง ซึ่งทำให้เกิดปัญหาในการควบคุมให้พนักงานปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงงาน

5.1 การจัดองค์การ(Organizing)

การจัดองค์การคือการจัดระบบการทำงานร่วมกันโดยการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และความสัมพันธ์กันในการทำงาน เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายเดียวกัน ซึ่งในแต่ละองค์การอาจมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกัน

องค์ประกอบขององค์การที่สำคัญมี 4 ประการคือ

1.ความมุ่งหมาย (Purpose) การจัดตั้งองค์การต่างๆจะมีรูปแบบที่แตกต่างกันตามความมุ่งหมายขององค์การนั้นๆ

2.คน (People) คน ถือได้ว่าเป็นทรัพยากรและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดขององค์การ ซึ่งแต่ละคนย่อมมีจุดมุ่งหมายและความต้องการที่ไม่เหมือนกัน

3.ขบวนการปฏิบัติงาน(Operation Process) คือการจัดระเบียบ หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายขององค์การที่ตั้งไว้

4.สถานที่และทรัพยากร(Place and Other Sources) ในการประกอบกิจกรรมขององค์การจะต้องมีสถานที่ที่เหมาะสมและเพียงพอ และทรัพยากรอื่นคือ เงินทุนและเครื่องจักรต่างๆ

การจัดองค์การในการบริหารงานอุตสาหกรรมในปัจจุบันมี 2 แบบ คือ แบบรวมอำนาจ(Centralization)และแบบกระจายอำนาจ(De-Centralization)

1.แบบรวมอำนาจ(Centralization) เป็นการรวมอำนาจการวินิจฉัยหรือการตัดสินใจสั่งการอยู่ที่บุคคลคนเดียวหรือคณะกรรมการบริหารสูงสุดชุดเดียวเท่านั้น ซึ่งมีข้อดีและข้อเสียดังนี้

ข้อดี

1.สามารถสั่งงานหรือแก้ไขปัญหาต่างๆได้โดยตรงและเด็ดขาด

2.ทำให้พนักงานไม่สับสนในคำสั่งเพราะมีผู้บังคับบัญชาคนเดียว

3.ปรับปรุงหน่วยงานได้ง่ายและสามารถใช้แรงงานได้เต็มที่เมื่อต้องการโยกย้ายผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อความเหมาะสม

4.การอบรมผู้ใต้บังคับบัญชาในการทำงานทำได้สะดวก

5.ประหยัดค่าใช้จ่ายในการจ้างนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญมาควบคุม

ข้อเสีย

1.ผู้บริหารรับภาระหนักเกินไป ทำให้การสั่งงานล่าช้า ถ้ามีพนักงานมาก

2.การตัดสินใจต้องรอบุคคลเพียงคนเดียว ทำให้งานล่าช้า เสียเวลา

3.การตัดสินใจในปัญหาต่างๆผิดพลาดได้ง่ายและแก้ไขได้ยากเนื่องจากความรับผิดชอบอยู่ที่บุคคลเพียงคนเดียว

4.การควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชาทำได้ไม่ทั่วถึงทำให้มีการหลบเลี่ยงงาน

5.การทำงานไม่เป็นระเบียบอาจก้าวก่ายหน้าที่ซึ่งกันและกัน

6. การควบคุมการผลิตทำไปเรื่อยๆจนเสร็จไม่ลำดับความสำคัญและรีบด่วนของงาน

7. ผู้บริหารไม่ทราบจุดบกพร่องของงาน ทำให้มีการหลบเลี่ยงงาน ทำให้ผลผลิตขาดมาตรฐานและคุณภาพ

2. แบบกระจายอำนาจ(De-Centralization)เป็นการบริหารงานแบบกระจายอำนาจซึ่งการวินิจฉัย หรือ การตัดสินใจสั่งการให้หัวหน้าหน่วยนั้นๆรับผิดชอบในหน้าที่ และ นโยบายอย่างอิสระ ซึ่งมีข้อดีและข้อเสียดังนี้

ข้อดี

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของผู้บริหารโรงงาน

2. การสั่งงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว เพราะหัวหน้างานย่อมสามารถวินิจฉัยสั่งงานได้เอง

3. ความยุ่งยากในการทำงานมีน้อยมาก เพราะต่างคนต่างมีหน้าที่ ซึ่งชี้เฉพาะลงไปว่าต้องทำอะไร ทำให้ตั้งใจทำงานของตนให้ดี

4. การตรวจสอบคุณภาพสามารถกระทำได้ง่ายทุกขั้นตอน

5. ได้ผลงานที่ถูกต้องตามมาตรฐานเนื่องจากได้ผู้ควบคุมงาน ที่มีความรู้ และประสบการณ์มาควบคุมอย่างใกล้ชิด

6. สามารถรักษาความลับด้านเทคนิคการผลิต เพราะหน่วยงาน แต่ละหน่วยงานแยกกันทำตามลักษณะของงาน

7. สามารถปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆในการทำงานให้ผลิตได้เร็วขึ้น

ข้อเสีย

1. เกิดความล่าช้าในการสั่งงานเพราะต้องดำเนินงานเป็นขั้นตอน แยกกันปฏิบัติงาน

2. การสั่งงานตามลำดับขั้นทำให้ความสำคัญของคำสั่งลดน้อยลงไปไม่เด็ดขาด

3. ถ้าเลือกบุคคลที่ไม่มีความสามารถเพียงพอมารับผิดชอบในหน่วยงานที่กระจายออกไปและวางแผนไม่มีกฎเกณฑ์ที่ดี จะทำให้การทำงานหยุดชงัก ไม่ได้ผลตามจุดประสงค์

4. ผู้ปฏิบัติงานในแต่ละแผนกจะมีความชำนาญเพียงด้านเดียว ไม่สามารถทำงานในหน้าที่อื่นได้

ชนิดต่างๆขององค์การ

โครงสร้างในการจัดองค์การในวงการอุตสาหกรรม มีอยู่หลายชนิดด้วยกันซึ่งสามารถจำแนกออกได้ดังนี้

1. การจัดองค์การตามหน้าที่

การจัดองค์การตามหน้าที่คือ จัดแบ่งหน่วยงานหรือองค์การต่างๆ ตามหน้าที่ของหน่วยงานนั้น ซึ่งสามารถแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลในแผนก เช่นแผนกการผลิต แผนกจัดซื้อ แผนกตลาด แผนกส่งของ แผนกเก็บเงิน แผนกบัญชี เป็นต้น

การจัดองค์การตามวิธีนี้ใช้ได้ดีทั้งในกิจการธุรกิจการค้าและในโรงงานอุตสาหกรรม

ข้อดีของการจัดองค์การตามหน้าที่

1. ทำให้บุคคลที่รับผิดชอบต่องาน ที่ได้รับมอบหมาย สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และไม่ก้าวก่ายหน้าที่ซึ่งกันและกัน

2. ในกรณีที่ผลิตสินค้าหลายประเภทและสินค้าต่างชนิดกัน การจัดองค์การแบบนี้จะช่วยให้การแบ่งสายงานแยกกันเด่นชัดและมีความคล่องตัวในการบริหารงาน

2. การจัดองค์การตามทำเลที่ตั้ง

การจัดองค์การตามทำเลที่ตั้ง คือ การจัดหน่วยงานโดยแยกออกตามทำเลที่ตั้งของหน่วยงานนั้นๆ โดยปกติจะใช้ในกิจการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เช่นโรงงานผลิตรถยนต์ โดยจะแบ่งหน่วยงานตามที่ตั้งเป็นสาขาต่างๆ โดยให้ใกล้แหล่งวัตถุดิบให้มากที่สุด ผลิตชิ้นส่วนต่างๆส่งมายังโรงงานประกอบซึ่งอยู่ใกล้ตลาดมากที่สุดเพื่อลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งลง

ข้อดีของการจัดองค์การแบบนี้

1. สามารถวางนโยบายการบริหารงานให้สอดคล้องกับสภาวะท้องถิ่น และสภาพตลาดแรงงานได้ดี

2. ในบางครั้งอาจมีการโยกย้ายตัวบุคลากร จากสาขาหนึ่งไปยังอีกสาขาหนึ่ง ซึ่งจะช่วยในการสร้างประสบการณ์แก่คนงานได้เป็นอย่างดี

3. การจัดองค์การตามผู้ซื้อบริการ

การจัดองค์การตามผู้ซื้อบริการ คือ การจัดแบ่งแผนกต่างๆเพื่อบริการตามประเภทของลูกค้าเช่นจัดแบ่งออกเป็นแผนกขนส่ง แผนกขายปลีกและแผนกตรวจสอบบัญชีต่างๆเป็นต้น

บางบริษัทอาจจัดแบ่งประเภทของสินค้าที่จะขายออกเป็น2ประเภท คือ สินค้าประเภทอุปโภคและสินค้าประเภทบริโภค สำหรับกิจการที่มีลักษณะเป็นศูนย์รวมสินค้า เช่น ห้างสรรพสินค้า สามารถแบ่งประเภทของสินค้าเป็นหลายๆแผนกเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า เช่น แผนกเสื้อผ้าสำเร็จรูป แผนกอุปกรณ์กีฬาเป็นต้น

เหตุผลของการจัดองค์การตามผู้ซื้อบริการคือ ทำให้ผู้ขายทราบถึงความต้องการของผู้ซื้อ และสามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างเพียงพอ

4. การจัดองค์การตามผลผลิต

การจัดองค์การตามผลผลิต คือการจัดแบ่งแผนกออกตามชนิดหรือชื่อของผลิตภัณฑ์ ใช้กับบริษัทที่มีผลผลิตหลายรุ่นหลายชนิด เช่น อุตสาหกรรมผลิตรถยนต์ของบริษัท เจเนอร์รัลมอเตอร์ ทำการผลิตรถยนต์หลายยี่ห้อ จึงแบ่งแผนกออกเป็นแผนกเชฟโรเล็ต แผนกคาดิแลคและแผนกโอลสโมบิล เป็นต้น ในแต่ละแผนกยังแบ่งการจัดองค์การตามหน้าที่อีก มีลักษณะการบริหารแต่ละแผนก(ที่แบ่งตามผลผลิต)คล้ายคลึงกันและทำงานได้สมบูรณ์ในตัว

5. การจัดองค์การตามกระบวนการผลิต

การจัดองค์การตามกระบวนการผลิต คือ การจัดแบ่งแผนกการผลิตออกตามกรรมวิธีหรือกระบวนการในการผลิต เหมาะสำหรับโรงงานที่ผลิตสินค้าชนิดเดียว แต่มีกรรมวิธีการผลิตหลายขั้นตอน เช่นในโรงงานอุตสาหกรรมไม้แผ่นจะแยกเป็น แผนกปรับไม้ซุง แผนกเอาไม้ซุงลงน้ำ แผนกตัดและตกแต่ง แผนกคัดเลือก แผนกเก็บและแผนกอบไม้ สำหรับอุตสาหกรรมสร้างยานอวกาศเช่น โรงงานสร้างจรวด จะแบ่งหน่วยงานออกเป็นแผนก และมีลำดับการทำงานเป็นขั้นตอน เช่น แผนกวิศวกรรม แผนกออกแบบแผนกสร้างถังเชื้อเพลิง แผนกเครื่องยนต์ แผนกอีเลคโทรนิคส์ แผนกประกอบ แผนกทดสอบ และแผนกสี แต่ละแผนกจะมีผู้อำนวยการที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์แต่ละสาขาวิชามาบริหารงาน

6. การจัดองค์การตามแผนงาน

การจัดองค์การตามแผนงาน คือ การจัดแบ่งแผนกการผลิตออกตามโครงงานที่เกิดขึ้น เหมาะสมสำหรับบริษัทอุตสาหกรรมประเภทงานรับเหมาก่อสร้าง หรือรับจ้างทำงานเป็นชิ้นๆ เมื่อมีโครงการใหม่เข้ามาก็จะมีการจัดตั้งหน่วยงานและแบ่งแผนกต่างๆตามลักษณะความเหมาะสมของโรงงานนั้นๆ เช่นงานสร้างเขื่อน งานสร้างสะพาน งานสร้างทางด่วน เป็นต้น

นโยบายการจัดระเบียบขององค์การชนิดนี้ โดยทั่วไปจะจัดเป็นกลุ่มๆแล้วกำหนดแผนกเท่าที่จำเป็นขึ้นมา เช่น กลุ่มบุคคลที่ใช้แรงงาน กลุ่มประสานงาน กลุ่มวางแผนและติดต่อกลุ่มการเงิน เป็นต้น องค์การดังกล่าวนี้จะพยายามจัดขึ้นให้มีความยืดหยุ่นมากที่สุดและสามารถทำการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงได้ง่าย

7. การจัดองค์การแบบผสม

การจัดองค์การแบบผสม คือ การจัดองค์การโดยการนำเอาวิธีการจัดองค์การแบบต่างๆที่กล่าวมาแล้วข้างต้นมาผสมกัน โดยมีการแบ่งระดับของงานและเอาวิธีการจัดองค์การแต่ละวิธีมาใช้กับงานในแต่ละระดับนั้น วิธีการจัดองค์การแบบผสมนี้จึงเหมาะสำหรับงานอุตสาหกรรม หรือกิจการขนาดใหญ่ มีผลิตภัณฑ์มากชนิดและมีสาขาหรือโรงงานหลายแห่ง

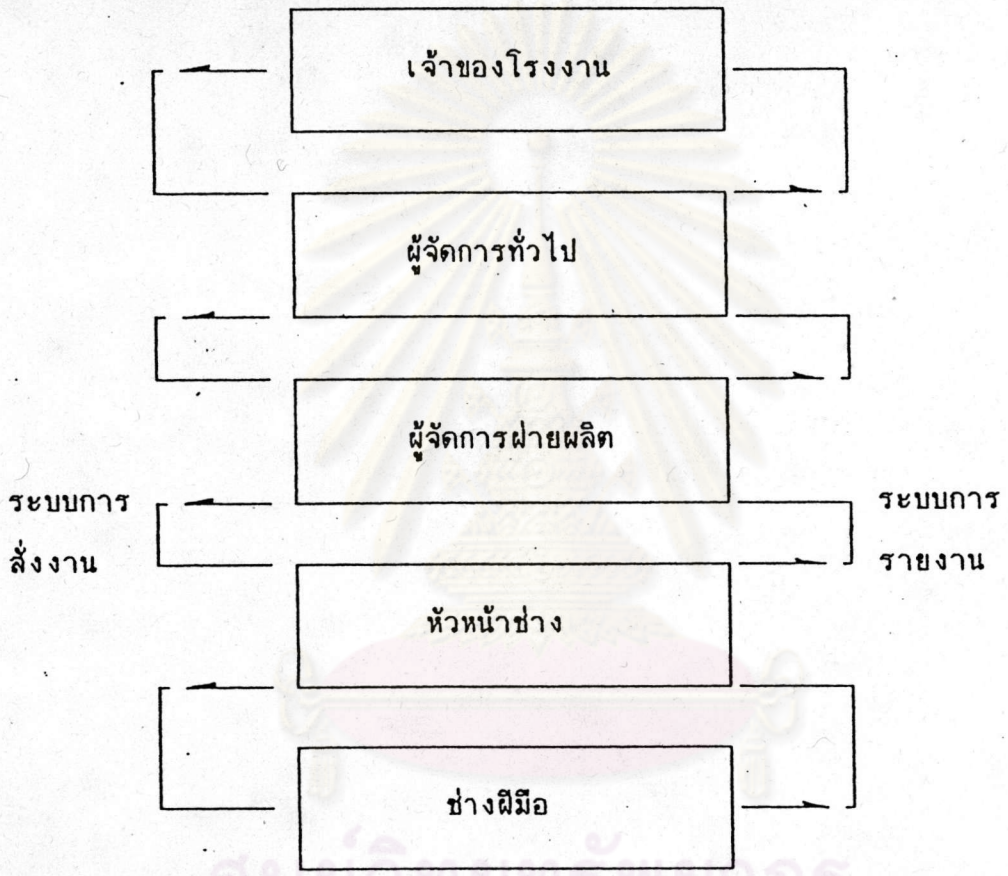

ผังแสดงระบบการรายงานและการสั่งงาน

ทฤษฎีการจัดองค์การในปัจจุบันนี้ ได้ใช้แนวการศึกษาและการวิเคราะห์จากทฤษฎีการจัดองค์การของ เฮนรี เฟยอล(Henry Fayol),ลูเธอร์ กูลิค(Luther Gulick) และเออร์เนสท์ เดล(Ernest Dale) ซึ่งมีหลักการดังนี้

1. กำหนดหน้าที่และความมุ่งหมายในการจัดองค์การไว้ล่วงหน้า
2. กำหนดให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดรับผิดชอบเฉพาะงานที่ตนถนัด

3. กำหนดนโยบายการประสานงานกันของบุคคลในองค์การ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุถึงจุดมุ่งหมายอันเดียวกัน

4. อำนาจหน้าที่ในการสั่งงาน หรือมอบหมายงาน ควรมอบให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับ

5. ผู้บังคับบัญชาแต่ละหน่วยงานต้องมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย

6. มอบหมายอำนาจหน้าที่ให้ผู้บังคับบัญาระดับรองลงไปทำหน้าที่รับผิดชอบงานต่างๆ แทนโดยไม่ต้องรอคำอนุมัติ

7. เอกภาพท่างการบริหารงานแต่ละหน่วย หรือแต่ละแผนกควรมารวมอยู่ที่บุคคลเพียงคนเดียว เพื่อป้องกันการก้าวก่ายหน้าที่การสั่งงานของกันและกัน

8. ผู้บังคับบัญชาแต่ละคน ต้องมีขอบเขตในการรับผิดชอบในหน่วยงานของตน และมีจำนวนผู้ใต้บังคับบัญชาไม่มากเกินไปจนควบคุมได้ไม่ทั่วถึง

5.2 รูปแบบองค์กรของโรงงานตัวอย่าง

เพื่อเป็นการแบ่งหน้าที่การทำงานของพนักงานให้เด่นชัดจึงต้องทำการจัดองค์กร โดยอาศัยข้อมูลจากขั้นตอนการผลิต, หน้าที่ของพนักงาน โดยอาศัยหลักการจัดองค์กรแบบผสม ซึ่งสามารถจัดองค์กรได้ตามรูปที่ 5.1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

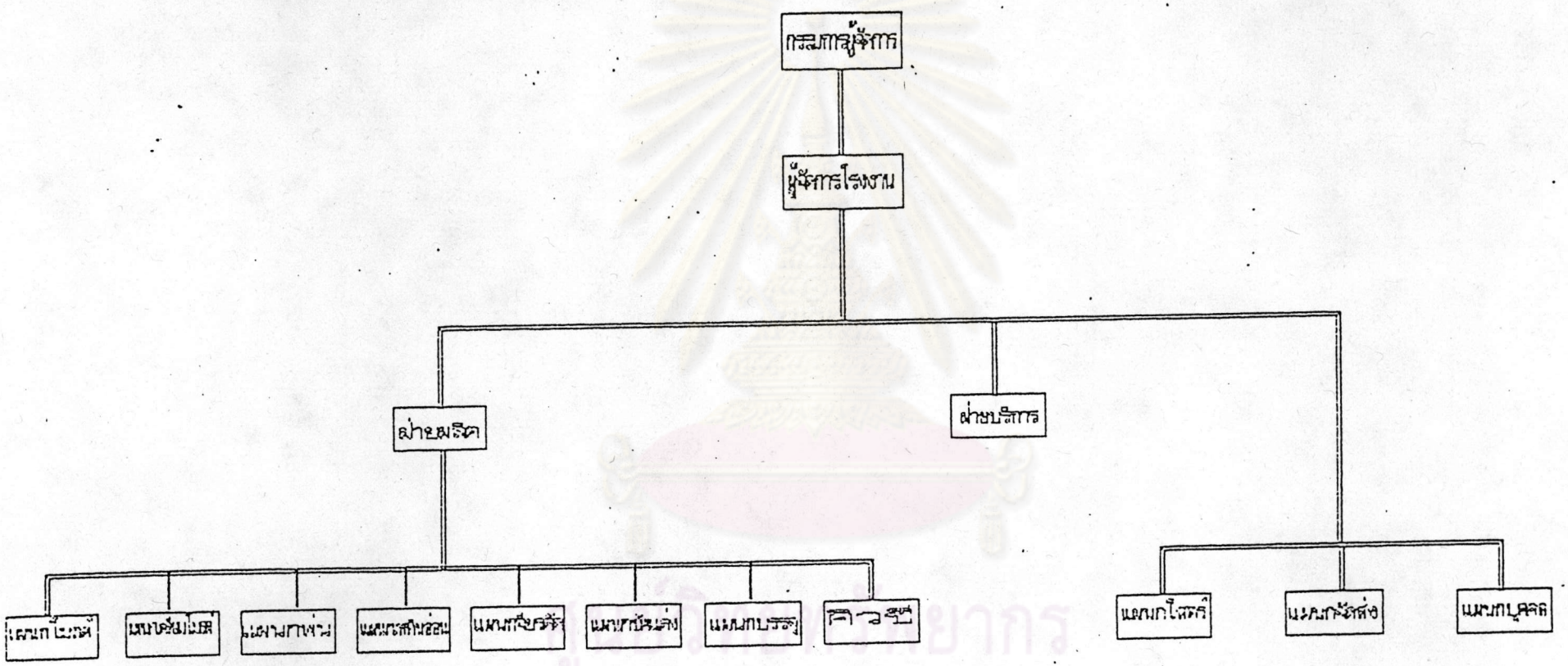

รูปที่ 5.1 แสดงโครงสร้างองค์กรที่จัดตั้งขึ้น

ในการจัดองค์กรใหม่ สามารถแบ่งหน่วยงานออกเป็น 2 ฝ่าย กับอีก 11 แผนก ซึ่ง 3 แผนกเป็นหน่วยงานรับผิดชอบในสำนักงานคือ แผนกสโตร์ แผนกจัดส่งและแผนกบุคคล ซึ่งมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

1 แผนกสโตร์ มีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมวัตถุดิบ, วัสดุสิ้นเปลืองและอุปกรณ์ประกอบสินค้า

การควบคุมวัตถุดิบ ต้องตรวจสอบปริมาณพัสดุคงคลังของวัตถุดิบหลัก ซึ่งก็ได้แก่

1.1โพลีเอสเตอร์เรซิ่น

1.2 ผงหินอ่อน

1.3 ผงอลูมิเนียมไฮดรอกไซด์

เมื่อระดับพัสดุคงคลังลดลงถึงระดับปลอดภัยของพัสดุคงคลังก็ต้องทำการสั่งซื้อ เนื่องจากในอดีตได้เกิดปัญหาเนื่องจากวัตถุดิบหลักเกิดขาดมือ

2 แผนกจัดส่ง มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้คือ

- ตรวจเช็คจำนวนของสินค้าที่รอการส่งออกจากโรงงาน
- ควบคุมงานบรรจุหีบห่อสินค้า
- จัดส่งพนักงานบริการไปตามหน่วยงานที่ทำการติดตั้งเครื่องสุขภัณฑ์หินอ่อนเทียม
- การจัดรถรับส่งพนักงาน

3 แผนกบุคคล มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้คือ

- รับผิดชอบงานสรรหาพนักงาน
- ดูแลให้พนักงานทำตามกฎของบริษัท
- รับผิดชอบด้านค่าแรงปกติและค่าแรงล่วงเวลาของพนักงาน
- เสริมสร้างแรงงานสัมพันธ์ระหว่างพนักงานให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน
- รับผิดชอบด้านสวัสดิการของพนักงานคือ ค่าเช่าบ้าน ค่ารักษาพยาบาล

4.ฝ่ายบริการ มีหน้าที่รับผิดชอบคือ

- ดำเนินการติดตั้งเครื่องสุขภัณฑ์หินอ่อนเทียม
- ซ่อมเครื่องสุขภัณฑ์หินอ่อนเทียมตามที่หน่วยงานติดต่อมา
- ร่วมมือกับฝ่ายขายในการเสนอรายละเอียดของสินค้าและเตรียมสถานที่ติดตั้ง

5.ฝ่ายผลิต แบ่งออกเป็น 8 แผนกคือ

5.1 แผนกโมลด์ มีหน้าที่หลักที่รับผิดชอบคือ

- สร้างโมลด์ใหม่ ตามที่ลูกค้าต้องการและสร้างโมลด์มาตรฐานของบริษัทเพิ่มเติม
- ซ่อมแซมโมลด์ที่ใช้อยู่ในสายการผลิตให้สามารถใช้งานได้ตามปกติ

5.2 แผนกเตรียมโมลด์ มีหน้าที่ที่รับผิดชอบคือ

- สำหรับโมลด์ทั่วไป ต้องทำการเตรียมโมลด์โดยการปรับขนาดความกว้าง ความยาวของโมลด์ให้ได้ตามที่ลูกค้าสั่งมาเช่น ในกรณีที่ลูกค้าต้องการเคาน์เตอร์พร้อมอ่างล้างหน้ารุ่น M-N ขนาด หน้ากว้าง 60 เซนติเมตร ยาว 2 เมตร วางอ่างตรงกลาง ทางแผนกเตรียมโมลด์ก็ต้องทำการปรับขนาดบนโมลด์เคาน์เตอร์ขนาดหน้ากว้าง 60 เซนติเมตร ซึ่งมีความยาว 3 เมตร โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ล้างผิวโมลด์ด้วยน้ำยาล้างโมลด์ให้สะอาด
2. วัดขนาดความยาว 2 เมตรบนผิวโมลด์และบวกระยะที่ต้องตัดขอบชิ้นงานอีกข้างละ 2 เซนติเมตร และวัดขนาดหาจุดกึ่งกลางเพื่อเป็นตำแหน่งวางอ่างล้างหน้ารุ่น M-N
3. ใช้เทปกาว 2 หน้า ติดลงบนผิวโมลด์ตามรอยที่วัดขนาดเรียบร้อยแล้ว
4. นำโมลด์อ่างลางหน้ารุ่น M-N มาวางลงบนเทป 2หน้าบนผิวโมลด์แล้วกดให้แน่น
5. นำเส้นยางโพลียูรีเทนวางทับลงบนเทปกาว 2 หน้าลงบนผิวโมลด์ที่ติดไว้ตามข้อที่ 3 แล้วกดให้แน่น ก็จะได้โมลด์ที่มีขนาดหน้ากว้าง 60 เซนติเมตร ยาว 2 เมตร ตามลำดับ
6. เตรียมผิวโมลด์โดยใช้ขี้ผึ้งสำหรับถอดแบบทาบริเวณผิวของโมลด์แล้วขัดด้วยผ้าสะอาด 3 ครั้ง

สำหรับโมลด์เฉพาะสินค้า ก็ทำการเตรียมโมลด์โดยการเตรียมผิวของโมลด์เพียงอย่างเดียวคือใช้ขี้ผึ้งสำหรับถอดแบบทาบริเวณผิวของโมลด์แล้วใช้ผ้าสะอาดขัดผิวของโมลด์ 3 ครั้ง

5.3 แผนกพ่น มีหน้าที่รับผิดชอบคือ

-พ่นเยลโค๊ตลงบนผิวของโมด์

5.4 แผนกเทหินอ่อน มีหน้าที่รับผิดชอบคือ

-ผสมเนื้อหินอ่อนหรือเมทริกซ์(MATRIX)ให้ได้สีตามที่ลูกค้าต้องการ

-เทเนื้อหินอ่อนหรือเมริกซ์(MATRIX) ลงในโมลด์ และควบคุมลวดลายตามที่ลูกค้าต้องการ

5.5 แผนกเจียรตัด มีหน้าที่ดังนี้

-ตัดขอบของชิ้นงานให้ได้ตามขนาดและแต่งขอบของชิ้นงานให้เรียบร้อย

-ประกอบส่วนประกอบของชิ้นงานได้แก่ แผ่นปะด้านหน้าและแผ่นปะด้านข้างของเคาน์เตอร์พร้อมอ่างล้างหน้าและเคาน์เตอร์วางอ่างล้างหน้า

5.6 แผนกขัดแต่ง มีหน้าที่รับผิดชอบ

- ตกแต่งชิ้นงานให้ได้ผิวที่เรียบร้อย
- ขัดมันผิวหน้าของชิ้นงานให้เป็นเงา

5.7 แผนกบรรจุ มีหน้าที่รับผิดชอบ

- ทำลังไม้ตามขนาดความยาวและรูปร่างของสินค้า
- บรรจุสินค้าลงลังไม้

5.8 แผนกคิวซี มีหน้าที่รับผิดชอบ

- ตรวจสอบสินค้าระหว่างการผลิตให้ถูกต้องตามใบสั่งผลิต
- ตรวจสอบสินค้าขั้นสุดท้ายที่แผนกบรรจุ

5.3 การปรับปรุงการผลิต

จากการวิเคราะห์ปัญหาด้านการผลิต พบว่าสาเหตุประการแรกที่ทำให้เกิดความล่าช้าในการผลิตก็คือการออกใบสั่งผลิตไม่ถูกต้องและไม่รวดเร็ว ซึ่งแนวทางที่ผู้วิจัยจะนำมาใช้ในการแก้ปัญหานี้ คือการประยุกต์ไมโครคอมพิวเตอร์มาช่วยในการออกใบสั่งผลิต และการติดตามงานที่อยู่ระหว่างสายการผลิตซึ่งใช้โปรแกรมสำเร็จรูปดีเบสทรีมาช่วยในการทำงานซึ่งแสดงรายละเอียดของโปรแกรมในภาคผนวก ก.

สำหรับขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมสามารถแสดงได้ดังรูปที่ 5.2

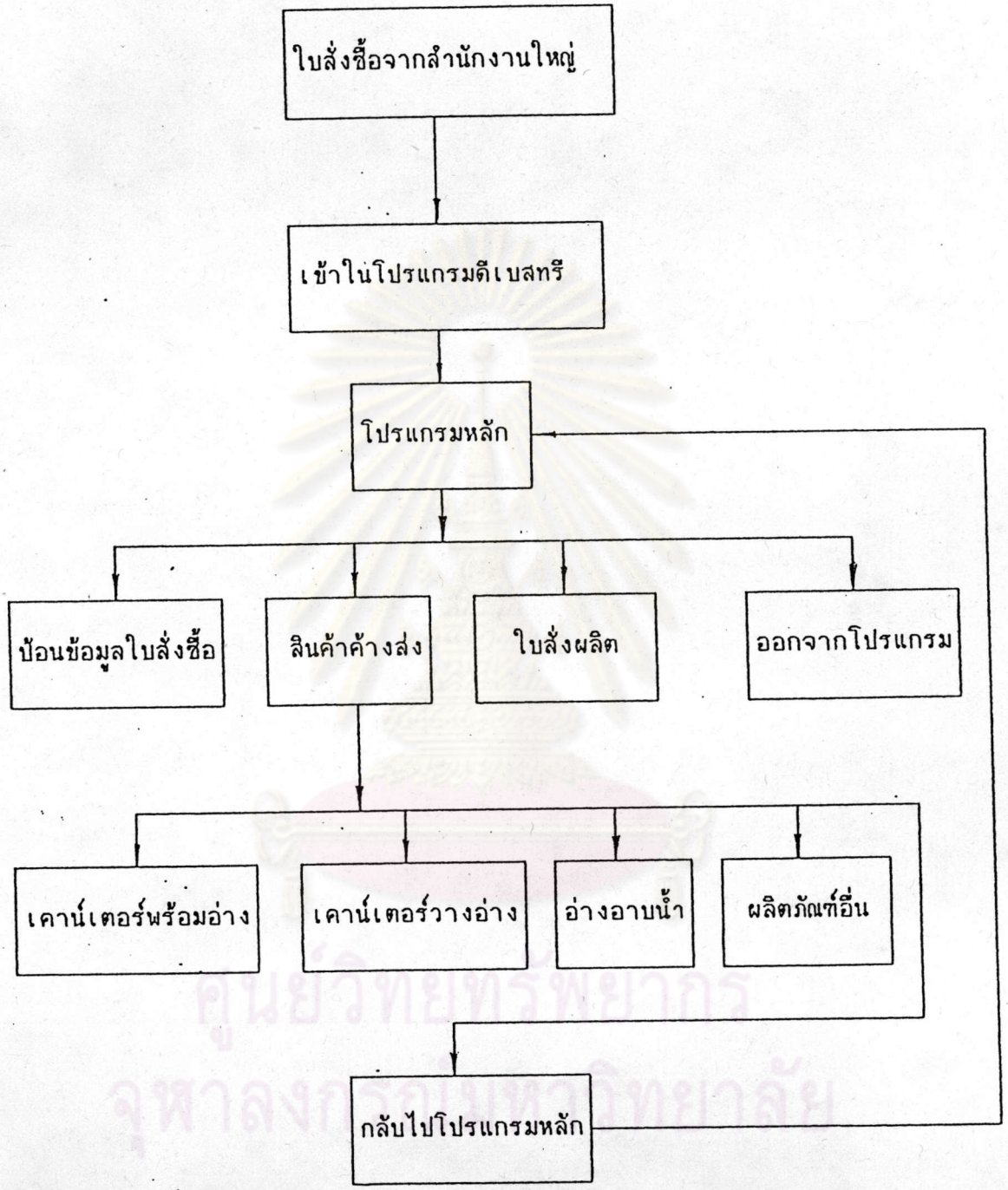

รูปที่ 5.2 แสดงขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมควบคุมการผลิต

เมื่อได้รับใบสั่งซื้อจากสำนักงานใหญ่ ก็ทำการป้อนข้อมูลเข้าในโปรแกรมที่สร้างขึ้น โดยการเข้าในโปรแกรมดีเบสก่อนจากนั้นจึงเรียกโปรแกรมหลักชื่อ MAIN.PRG ซึ่งที่หน้าจอของมอนิเตอร์จะปรากฏดังรูปที่ 5.3

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

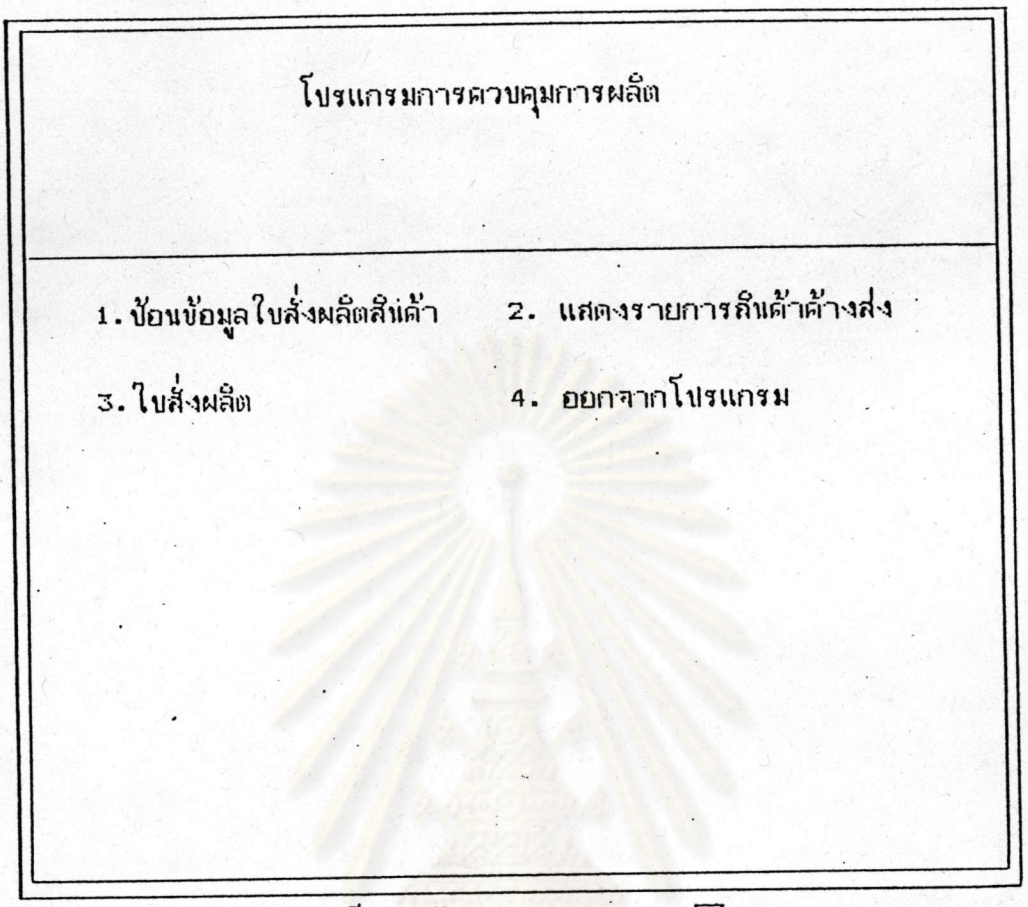

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 5.3 แสดงเมนูบนจอ

ถ้าเลือกหมายเลข 1. ก็จะสามารถป้อนข้อมูลที่สำคัญคือ

-หมายเลขใบสั่ง

-ชื่อลูกค้า

-ผลิตภัณฑ์

-รุ่นของสินค้า

-สี

-จำนวน

-ส่งให้ลูกค้าเรียบร้อยแล้วหรือไม่

-วันที่กำหนดให้แล้วเสร็จ

-ขนาดของสินค้า

โดยกลุ่มคำสั่งนี้อยู่ในโปรแกรม AD.PRG และจะปรากฏเป็นช่องให้กรอกข้อมูลบนหน้าจอมอนิเตอร์ตามรูปที่ 5.4

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

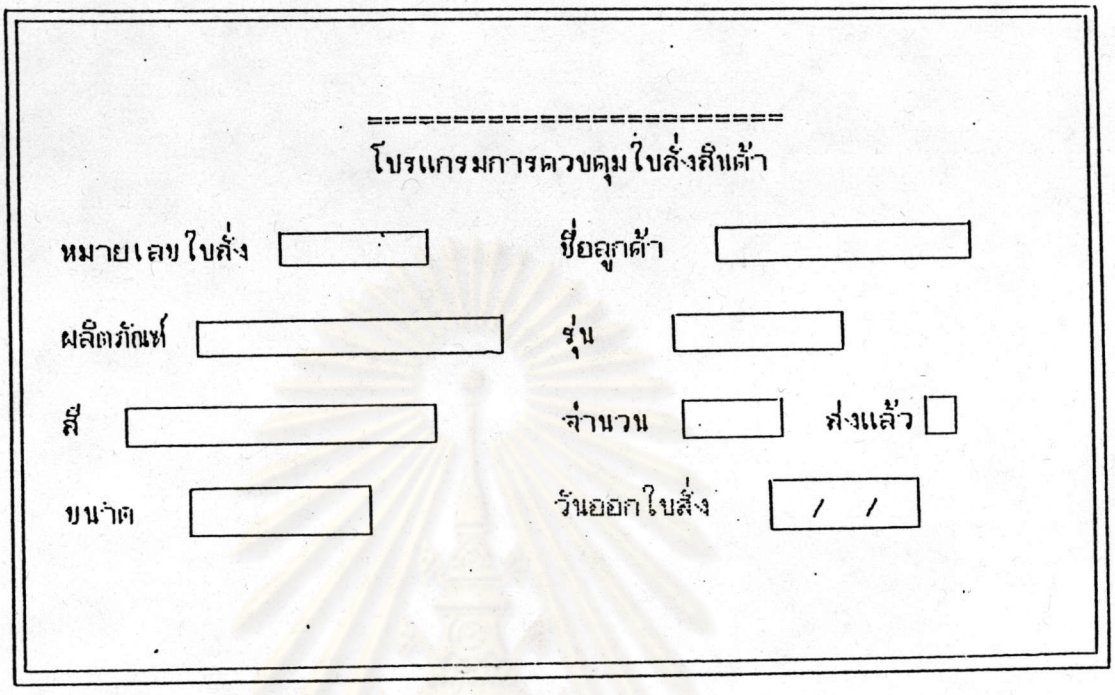

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 5.4 แสดงช่องสำหรับกรอกข้อมูลบนหน้าจอมอนิเตอร์

เพื่อเป็นการแก้ปัญหาเรื่องการล่าช้าในการผลิตและการจัดส่งสินค้าที่ล่าช้าจึงต้องมีการแสดงรายการสินค้าที่ยังค้างส่งอยู่ โดยการเลือกหมายเลข 2 ที่เมนูตามรูปที่ 5.3 เมื่อเลือกแล้วที่จอมอนิเตอร์ก็จะแสดงเมนูรายการสินค้าค้างส่งซึ่งประกอบด้วย

-เคาน์เตอร์พร้อมอ่าง

-เคาน์เตอร์วางอ่าง

-อ่างอาบน้ำ

-ผลิตภัณฑ์อื่น

ซึ่งโปรแกรมที่แสดงรายการสินค้าค้างส่งมีชื่อตามลำดับดังนี้คือ

-WB.PRG

-WH.PRG

-BATH.PRG

-OTHER.PRG

สำหรับรูปแสดงเมนูสินค้าค้างส่งนี้สามารถแสดงในรูปที่ 5.5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

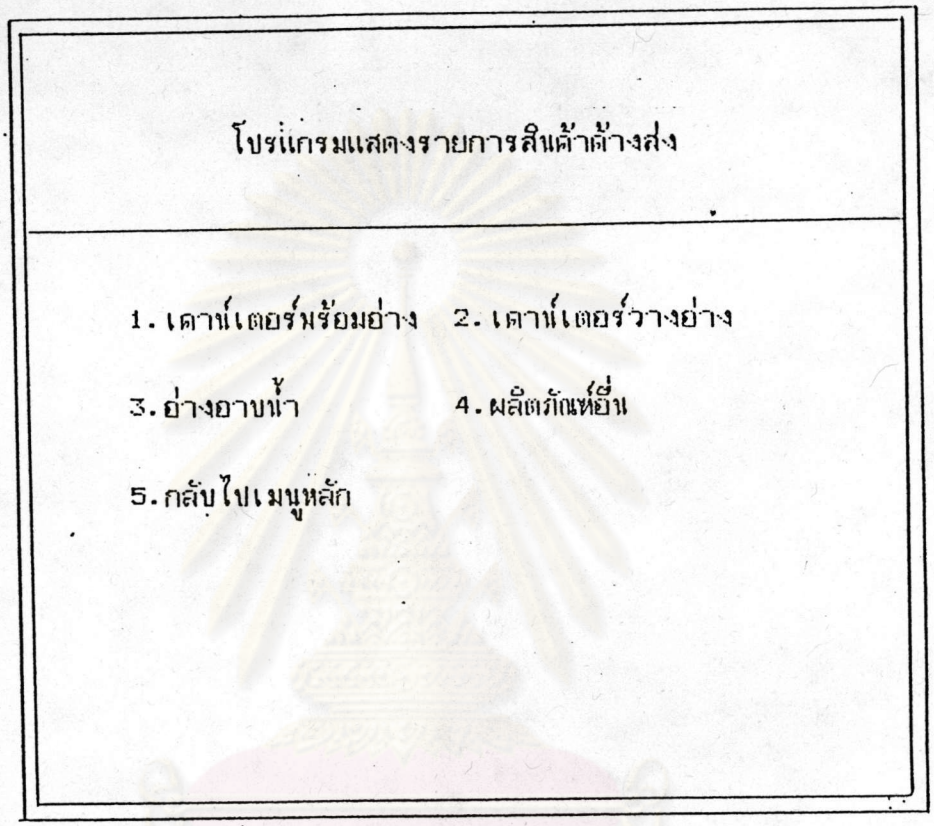

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 5.5 แสดงเมนูรายการสินค้าค้างส่ง

หลังจากที่ป้อนข้อมูลเข้าในโปรแกรมแล้ว ก็สามารถสั่งพิมพ์ใบสั่งผลิตโดยจะพิมพ์รายการสินค้าที่สั่งเข้ามาในวันที่รับใบสั่งซื้อ ซึ่งใบสั่งผลิตนี้จะส่งพร้อมใบสั่งซื้อซึ่งรายละเอียดของสินค้าจะระบุไว้ในใบสั่งซื้อ เช่น สินค้าเคาน์เตอร์พร้อมอ่าง ในใบสั่งซื้อจะมีแบบของสินค้าที่ลูกค้าต้องการระบุไว้และบอกตำแหน่งจุดศูนย์กลางของอ่างด้วยว่า

เมื่อทุกแผนกได้รับใบสั่งผลิตพร้อมกับใบสั่งซื้อที่แนบมา ก็สามารถผลิตสินค้าให้ถูกต้องตามต้องการได้ โดยจากการเก็บข้อมูลสินค้าที่ผลิตไม่ตรงตามใบสั่งซื้อก่อนที่ผู้วิจัยนำเอาไมโครคอมพิวเตอร์มาช่วยในการออกใบสั่งพร้อมกับแนบใบสั่งซื้อ มีจำนวนดังนี้

จำนวนสินค้าจากโมลด์เฉพาะสินค้าที่เสียก่อนปรับปรุงจากภาคผนวก ข.

ลักษณะข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น	จำนวน (ชิ้น)
1. สินค้าที่ผลิตออกมาผิดรุ่น	3
2. สินค้าที่ผลิตออกมาผิดสี	5

จำนวนสินค้าจากโมลด์ทั่วไปที่เสียก่อนปรับปรุงจากภาคผนวก ข.

ข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น	จำนวน (ชิ้น)
1. สินค้าที่ผลิตออกมาผิดรุ่น	4
2. สินค้าที่ผลิตออกมาผิดสี	3
3. ขนาดความกว้างความยาวไม่ได้	9
4. ตำแหน่งการวางอ่างไม่ตรงตามแบบ	7

จำนวนสินค้าจากโมลด์เฉพาะสินค้าที่เสียหลังจาก นำเอาไมโครคอมพิวเตอร์มาช่วยในการออกใบสั่งพร้อมกับแนบใบสั่งซื้อจากภาคผนวก ข. มีจำนวนดังนี้

ลักษณะข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น	จำนวน (ชิ้น)
1. สินค้าที่ผลิตออกมาผิดรุ่น	2
2. สินค้าที่ผลิตออกมาผิดสี	3

จำนวนสินค้าจากโมลด์ทั่วไปที่เสียหลังจาก นำเอาไมโครคอมพิวเตอร์มาช่วยในการออกใบสั่งพร้อมกับแนบใบสั่งซื้อจากภาคผนวก ข. มีจำนวนดังนี้

ข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น	จำนวน (ชิ้น)
1. สินค้าที่ผลิตออกมาผิดรุ่น	3
2. สินค้าที่ผลิตออกมาผิดสี	1
3. ขนาดความกว้างความยาวไม่ได้ตามใบสั่งซื้อ	4
4. ตำแหน่งการวางอ่างไม่ตรงตามแบบ	5

จากการปรับปรุงการออกใบสั่งผลิตสามารถลดจำนวนสินค้าจากโมลด์เฉพาะสินค้าที่เสีย ตามภาคผนวก ข. ได้ดังนี้

ลักษณะข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น	ของเสียลดลง(%)
1. สินค้าที่ผลิตออกมาผิดรุ่น	(1-(2/3))x100 = 23 %
2. สินค้าที่ผลิตออกมาผิดสี	(1-(3/5))x100 = 40 %

จำนวนสินค้าจากโมลด์ทั่วไปที่เสียหลังจาก นำเอาไมโครคอมพิวเตอร์มาช่วยในการออกใบสั่งพร้อมกับแนบใบสั่งซื้อจากภาคผนวก ข. มีจำนวนดังนี้

ข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น	ของเสียลดลง(%)
1. สินค้าที่ผลิตออกมาผิดรุ่น	(1-(3/4))x100 = 25 %
2. สินค้าที่ผลิตออกมาผิดสี	(1-(1/3))x100 = 67 %
3. ขนาดความกว้างความยาวไม่ได้ตามใบสั่งซื้อ	(1-(4/9))x100 = 56 %
4. ตำแหน่งการวางอ่างไม่ตรงตามแบบ	(1-(5/7))x100 = 29 %

5.3.1 การปรับปรุงโมลด์ที่ใช้ในการผลิต

5.3.1.1 จำนวนโมลด์ที่เหมาะสม

จากการวิเคราะห์สาเหตุของการผลิตที่ล่าช้าพบว่าเกิดจากโมลด์ที่ใช้อยู่มีจำนวนไม่พอและขนาดไม่เหมาะสม โดยพิจารณาจากตารางที่ 4.4 ซึ่งเป็นการแสดงชั่วโมงแรงงานที่ต้องใช้ต่อโมลด์ 1 ชุด สามารถคำนวณหาจำนวนโมลด์ที่เหมาะสมได้ดังนี้

สำหรับโมลด์ทั่วไป

เวลาในการใช้โมลด์ = 5(1/6) ชั่วโมง

เวลาของแรงงาน = 2(1/6) ชั่วโมง

อัตราส่วนเวลาในการใช้โมลด์/เวลาแรงงาน = 5/2

= 2.5

ดังนั้นจำนวนโมลด์ที่ต้องใช้ในสายการผลิตอย่างน้อย = 3 ชุด

สำหรับโมลด์เฉพาะสินค้า

เวลาในการใช้โมลด์ = 5 ชั่วโมง

เวลาของแรงงาน = 1(5/6) ชั่วโมง

อัตราส่วนเวลาในการใช้โมลด์/เวลาแรงงาน = 30/11

= 2.7

ดังนั้นจำนวนโมลด์ที่ต้องใช้ในสายการผลิตอย่างน้อย = 3 ชุด

5.3.1.2 ความยาวที่เหมาะสมของโมลด์ทั่วไป

จากที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 3 ถึงลักษณะของโมลด์ทั่วไปคือเป็นโมลด์ที่มีความกว้างคงที่แต่สามารถปรับความยาวได้ตามที่ลูกค้าต้องการ ซึ่งโมลด์เดิมที่มีอยู่นั้นมีความยาวไม่เหมาะสมคือ โมลด์เคาน์เตอร์มีขนาดยาว 3 เมตร ซึ่งโมลด์นี้ไม่มีสามารถผลิตเคาน์เตอร์ที่เป็นชิ้นเดียวกันยาวเกินกว่า 3 เมตรได้แต่ก็สามารถนำเคาน์เตอร์มาต่อให้ยาวได้ โดยสามารถทำได้เฉพาะเคาน์เตอร์ที่เป็นสีที่ไม่มีลายคือหลังจากต่อแล้วก็ต้องขัดแล้วพ่นเยลโค๊ตสีทับลงบนผิวหน้าของเคาน์เตอร์จากนั้นจึงขัดเงาก็จะได้เคาน์เตอร์ที่มีความยาวมากกว่า 3 เมตร จึงเป็นข้อจำกัดในการผลิต ทำให้เสียโอกาสในการขายสินค้าและไม่สามารถแข่งขันในตลาดได้

จากภาคผนวก ค. เป็นรายการแสดงเคาน์เตอร์ที่ผลิตซึ่งพบว่าขนาดยาวที่สุดที่ลูกค้าสั่งซื้อคือ 4800 มิลลิเมตร ดังนั้นขนาดของโมลด์ที่จะต้องสร้างเพิ่มควรจะมีขนาดความยาวไม่น้อยกว่า 5 เมตร

ข้อพิจารณาในการสร้างโมลด์ที่มีขนาดความยาวที่เหมาะสม

1. สามารถผลิตชิ้นงานได้ตั้งแต่ 2 ชิ้นขึ้นไปในการปรับตั้งโมลด์แต่ละครั้ง

2. ความสะดวกในการปรับตั้งโมลด์

3. ความแข็งแรงของโมลด์ ถ้ามีความยาวมากอาจทำให้เกิดการแอ่นตัวบริเวณส่วนกลางทำให้ชิ้นงานที่ผลิตออกมา มีผิวที่ไม่เรียบ

4. ความยาวของแผ่นอลูมิเนียมที่ใช้เป็นส่วนประกอบของโมลด์ซึ่งมีใช้อยู่ในโรงงานนั้นมีขนาด 3 เมตร

จากข้อพิจารณาข้างต้นจึงควรสร้างโมลด์เคาน์เตอร์ให้มีความยาว 6 เมตร เพื่อการผลิตที่เร็วขึ้นโดยสามารถลดเวลาในการตั้งขนาดของโมลด์ เวลาในการเตรียมผิวของโมลด์ เนื่องจากการปรับตั้งขนาดและการเตรียมผิวของโมลด์สามารถกระทำได้ในโมลด์ชุดเดียว

ในการผลิตเคาน์เตอร์ยาว 3 เมตร จำนวน 2 ชุด เราสามารถใช้โมลด์ขนาด 6 เมตรหรือ 3 เมตรในการผลิตก็ได้ แต่จะมีข้อแตกต่างดังตารางที่ 5.1

ขั้นตอนการทำงาน	จำนวนแรงงาน (คน)	โมลด์ยาว 6 เมตร ชั่วโมงทำงานของคน (ชั่วโมง)	โมลด์ยาว 3 เมตร ชั่วโมงทำงานของคน (ชั่วโมง)
ปรับตั้งขนาดของโมลด์	2	1/3	2x(1/3) = 2/3
เตรียมผิวของโมลด์	3	1/2	2x(1/2) = 1
พ่นเยลโค๊ต	2	1/3	1/3
รอให้เยลโค๊ตแห้ง	0	0	0
ผสมเนื้อหินอ่อนเทียม	2	2/3	2/3
เทเนื้อหินอ่อนลงในโมลด์	2	1	1
รอให้หินอ่อนแข็งตัว	0	0	0
ถอดชิ้นงานออกจากโมลด์	4	2/3	2/3
รวม	15	21/6	13/3

ตารางที่ 5.1 เปรียบเทียบชั่วโมงทำงานของคนระหว่างโมลด์เดิมกับโมลด์ที่ปรับปรุงแล้ว

จากตารางที่ 5.1 เห็นได้ว่าในการผลิตเคาน์เตอร์ขนาดยาว 3 เมตรจำนวน 2 ชุดถ้าใช้โมลด์ขนาด 6 เมตรจะสามารถลดชั่วโมงทำงานของคนลงได้

ชั่วโมงทำงานของคนลดลง = 100x(((13/3)-(21/6))/(13/3))

= 15.34 %

5.3.2 การคำนวณหาจุดสั่งซื้อวัตถุดิบหลักที่เหมาะสม

สาเหตุประการหนึ่งซึ่งทำให้การผลิตต้องหยุดชงัก คือปัญหาเรื่องการขาดมือของวัตถุดิบหลักซึ่งได้แก่

1. ผงหินอ่อน
2. ผงอลูมิเนี่ยมไฮดรอกไซด์

จากอดีตที่ผ่านมาการสั่งซื้อวัตถุดิบหลักนี้ ไม่มีการกำหนดระดับการสั่งซื้อที่เหมาะสม ทำให้เกิดสภาวะของขาดมือเป็นบางช่วงเวลา จึงมีผลให้การผลิตต้องหยุดชงัก ดังนั้นเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการผลิตให้สามารถผลิตได้อย่างไม่ต้องหยุดชงักแล้ว จึงต้องแก้ปัญหาเรื่องวัตถุดิบคงคลังให้มีวัตถุดิบใช้ตลอดเวลาและเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด

เป้าหมายที่สำคัญของการจัดระบบวัตถุดิบคงคลังที่ดีก็คือ การกำหนดระดับวัตถุดิบคงคลังที่ทำให้ต้นทุนของวัตถุดิบคงคลังอยู่ในระดับต่ำที่สุด โดยการเปรียบเทียบต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการมีวัตถุดิบคงคลังในระดับต่างๆ ซึ่งต้นทุนเหล่านี้ประกอบด้วย

1.ต้นทุนในการสั่งซื้อ (ORDERING COST)

2.ต้นทุนในการเก็บวัตถุดิบ(CARRYING COST)

3.ต้นทุนที่เกิดจากวัตถุดิบขาดมือ (PENALTY COST)

1.ต้นทุนในการสั่งซื้อ เป็นต้นทุนที่ต้องจ่ายไปเพื่อให้ได้มาซึ่งวัตถุดิบ ซึ่งการคำนวณต้นทุนจะออกมาในรูปของจำนวนเงินต่อการสั่งซื้อหนึ่งครั้ง และต้นทุนนี้จะคงที่เสมอไม่ว่าจะมีการสั่งซื้อในแต่ละครั้งเป็นปริมาณมากเพียงใดก็ตาม ต้นทุนประเภทนี้จะไม่แปรผันตามจำนวนของวัตถุดิบแต่จะผันแปรไปตามจำนวนครั้งของการสั่งซื้อ เป็นที่น่าสังเกตุว่าการสั่งซื้อเป็นปริมาณครั้งละมากๆจะประหยัดต้นทุนประเภทนี้ สำหรับรายละเอียดของต้นทุนในการสั่งซื้อมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ค่าใช้จ่ายในการเตรียมการและออกคำสั่งซื้อ

1.2 ค่าใช้จ่ายในการเก็บบันทึกหลักฐาน

1.3 ค่าใช้จ่ายในการขนส่งสินค้า

1.4 ค่าใช้จ่ายในการตรวจรับของ

1.5 ค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบเอกสาร

1.6 ค่าใช้จ่ายในการชำระหนี้

2. ต้นทุนในการจัดให้มีวัตถุดิบคงคลัง คือต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการจัดเก็บวัตถุดิบในคลัง ซึ่งต้นทุนประเภทนี้จะแปรผันตามโดยตรงกับปริมาณของวัตถุดิบคงคลัง ต้นทุนประเภทนี้จะคำนวณออกมาเป็นตัวเลขต่อปีและอยู่ในรูปร้อยละของวัตถุดิบคงคลังถัวเฉลี่ย ต้นทุนประเภทนี้ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายเรื่อง เครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเก็บรักษาวัตถุดิบ ค่าขนส่ง ค่าประกันภัย ค่าของเสียหาย ค่าภาษี และเป็นที่น่าสังเกตุว่าถ้ามีวัตถุดิบคงคลังอยู่ในปริมาณน้อยก็จะทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดให้มีวัตถุดิบคงคลัง แต่ก็ต้องทำให้มีการสั่งซื้อเพิ่มเติมอยู่เสมอ

3. ต้นทุนที่เกิดจากวัตถุดิบขาดมือ เมื่อวัตถุดิบไม่เพียงพอแก่การผลิตจะเกิดค่าใช้จ่ายขึ้นหลายอย่างคือ ค่าจ้างแรงงานที่สูญเปล่า และค่าเสียโอกาสในการขายสินค้า

ในการหานโยบายที่เหมาะสมในการสั่งซื้อวัตถุดิบหลักนี้ผู้วิจัยได้นำเอาโปรแกรมคำนวณหาระดับพัสดุคงคลัง INVCOST ตามที่แสดงในภาคผนวก ง. มาช่วยในการวิเคราะห์ โดยจะพิจารณาจากสมการค่าใช้จ่ายในการสั่งซื้อน้อยที่สุด ,ค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาวัตถุดิบน้อยที่สุด และค่าใช้จ่ายในการสูญเสียการขายที่น้อยที่สุด

ค่าของตัวแปรในโปรแกรมมีความหมายดังนี้

N = ชนิดของวัตถุดิบ

I = อัตราดอกเบี้ยในการเก็บวัตถุดิบ (เปอร์เซ็นต์/ปี)

A = ต้นทุนในการสั่งซื้อวัตถุดิบ(บาท/ครั้ง)

P = ค่าเสียหายเมื่อของขาดมือ (บาท/กิโลกรัม)

V = ต้นทุนของวัตถุดิบ(บาท/กิโลกรัม)

D = อัตราการใช้วัตถุดิบ (กิโลกรัม/ปี)

M = ค่าเฉลี่ยของความต้องการใช้วัตถุดิบในช่วงเวลานำ(กิโลกรัม)

S = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการใช้วัตถุดิบในช่วงเวลานำ

จากการเก็บข้อมูลการสั่งซื้อวัตถุดิบทั้ง 2 ชนิด ในอดีตที่ผ่านมามีรายละเอียดดังตารางที่ 5.2และตารางที่ 5.3

วันที่สั่งซื้อวัตถุดิบ	วันที่ได้รับวัตถุดิบ	ปริมาณที่สั่งซื้อ (กิโลกรัม)	ราคา/กิโลกรัม (บาท)	ค่าใช้จ่ายในการสั่งซื้อ (บาท)
21 พย. 29	22 ธค. 29	16000	3.10	24640
26 มิย. 30	26 กค. 30	18000	4.10	33374
25 กพ. 31	28 มีค. 31	18000	5.10	34674
16 ธค. 31	17 มค. 32	18000	5.10	33374
4 มค. 33	30 มค. 33	18000	5.50	24424
15 มค. 34	5 กพ. 34	18000	5.90	38134
ค่าเฉลี่ย		17666.67	4.8	31436.66

ตารางที่ 5.3 แสดงปริมาณการสั่งซื้อผงหินอ่อนในอดีต

วันที่สั่งซื้อวัตถุดิบ	วันที่ได้รับวัตถุดิบ	ปริมาณที่สั่งซื้อ (กิโลกรัม)	ราคา/กิโลกรัม (บาท)	ค่าใช้จ่ายในการสั่งซื้อ (บาท)
21 พย. 29	5 มค. 30	3000	29.50	34640
13 มิย. 31	16 สค. 31	3000	30	34374
29 กพ. 33	11 เมย. 33	3000	33.50	34674
ค่าเฉลี่ย		3000	31	34562.7

ตารางที่ 5.4 แสดงปริมาณการสั่งซื้อผงอลูมิเนียมไฮดรอกไซด์ในอดีต

<u>การหาค่าเสียหายกรณีผงหินอ่อนขาดมือ(P)</u>

ราคาขายเนื้อหินอ่อนเทียมต่อกิโลกรัม = 200 บาท/กิโลกรัม

อัตราส่วนผสมของผงหินอ่อน/เนื้อหินอ่อนเทียมทั้งหมด = 35 %

ผงหินอ่อน 1 กิโลกรัมสามารถผลิตเนื้อหินอ่อนเทียมได้

= 1/(35x100) = 2.85 กิโลกรัม

ดังนั้นต้นทุนค่าเสียหายในกรณีวัตถุดิบขาดมือ = (200x2.85)

= 570 บาท/กิโลกรัม

<u>การหาค่าเสียหายกรณีผงอลูมิเนี่ยมไฮดรกไซด์ขาดมือ(P)</u>

ราคาขายเนื้อหินหยกเทียมต่อกิโลกรัม = 280 บาท/กิโลกรัม

อัตราส่วนผสมของผงอลูมิเนี่ยมไฮดรอกไซด์/เนื้อหินหยกเทียมทั้งหมด = 40 %

ผงอลูมิเนี่ยมไฮดรอกไซด์ 1 กิโลกรัมสามารถผลิตเนื้อหินหยกเทียมได้

= 1/(40x100) = 2.5 กิโลกรัม

ดังนั้นต้นทุนค่าเสียหายในกรณีวัตถุดิบขาดมือ = (280x2.5)

= 700 บาท/กิโลกรัม

อัตราการใช้ผงหินอ่อนต่อปี(D)

จากปริมาณการผลิตของบริษัทในช่วงปี 2532 - 2533 มีปริมาณการผลิตเฉลี่ยต่อเดือนดังนี้

หินอ่อนเทียม = (58018+55860)/2

= 56939 กิโลกรัม/ปี

หินหยกเทียม = (628+637)/2

= 632.5 กิโลกรัม/ปี

การหาค่าเฉลี่ยความต้องการวัตถุดิบในช่วงเวลานำ(M)

เนื่องจากในการสั่งซื้อผงหินอ่อนจากประเทศไต้หวันจะต้องใช้เวลาในการสั่งซื้อเป็นเวลา 1 เดือน ซึ่งมีปริมาณความต้องการใช้ผงหินอ่อนในช่วงเวลานำดังแสดงในตารางที่ 5.5

วันที่สั่งซื้อวัตถุดิบ	วันที่ได้รับวัตถุดิบ	ช่วงเวลานำ	ปริมาณการใช้ผงหินอ่อน
21 พย. 29	22 ธค. 29	32 วัน	1100
26 มิย. 30	26 กค. 30	30 วัน	1512
25 กพ. 31	28 มีค. 31	33 วัน	1600
16 ธค. 31	17 มค. 32	33 วัน	1700
4 มค. 33	30 มค. 33	26 วัน	1760
15 มค. 34	5 กพ. 34	29 วัน	2500

ตารางที่ 5.5แสดงปริมาณความต้องการผงหินอ่อนในช่วงเวลานำ

จากตารางที่ 5.5 สามารถหาค่าเฉลี่ยความต้องการผงหินฝอนในช่วงเวลานำและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการผงหินอ่อนใบช่วงเวลานำโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป STATICAL ANALYSIS PACKAGE ได้ดังนี้

```
STATISTICAL ANALYSIS PACKAGE                    BASIC BUSINESS SOFTWARE .

BASIC STATISTIC RESULTS


THE DATA WAS ENTERED FROM: KEYBOARD

ENTERED DATA SET TYPE: UNGROUPED

ENTERED NUMBER OF ENTRIES OR DATA SETS:  6

TOTAL NUMBER OF DATA ENTRIES:  6

*************************************************************
* MEAN =  1695.333333333333                                 *
* SIZE OF N =  6                                            *
* VARIANCE OF THE SAMPLE =  209762.6666666667               *
* STANDARD DEVIATION OF THE SAMPLE =  457.99853515625       *
* VARIANCE OF THE POPULATION =  174802.2222222222           *
* STANDARD DEVIATION OF THE POPULATION =  418.0935668945313 *
* STANDARD ERROR OF THE MEAN SAMPLE =  186.9771118164063    *
*************************************************************


***** END OF OUTPUT *****
```

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผงอลูมิเนี่ยมไอดรอกไซด์เป็นวัตถุดิบที่ต้องนำเข้าจากประเทศญี่ปุ่นซึ่งต้องใช้เวลาในการสั่งซื้อเป็นเวลา 45 วัน โดยมีปริมาณความต้องการผงอลูมิเนี่ยมไอดรอกไซด์ในช่วงเวลานำดังแสดงในตารางที่ 5.6

วันที่สั่งซื้อวัตถุดิบ	วันที่ได้รับวัตถุดิบ	ช่วงเวลานำ	ปริมาณการใช้ผงอลูมิเนี่ยมไอดรอกไซด์
21 พย. 29	5 มค. 30	46 วัน	130
18 มิย. 31	2 สค. 31	45 วัน	243
29 กพ. 33	11 เมย.33	42 วัน	256

ตารางที่ 5.6แสดงปริมาณความต้องการผงอลูมิเนี่ยมไอดรอกไซด์ในช่วงเวลานำ

จากตารางที่ 5.6 สามารถหาค่าเฉลี่ยความต้องการผงอลูมิเนี่ยมไอดรอกไซด์นในช่วงเวลานำและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการผงอลูมิเนี่ยมไอดรอกไซด์ช่วงเวลานำโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป STATICAL ANALYSIS PACKAGE ได้ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

STATISTICAL ANALYSIS PACKAGE BASIC BUSINESS SOFTWARE

BASIC STATISTIC RESULTS

THE DATA WAS ENTERED FROM: KEYBOARD

ENTERED DATA SET TYPE: UNGROUPED

ENTERED NUMBER OF ENTRIES OR DATA SETS: 3

TOTAL NUMBER OF DATA ENTRIES: 3

```
**********************************************************************
* MEAN =  226.3333333333333                                          *
* SIZE OF N =  3                                                     *
* VARIANCE OF THE SAMPLE =  1652.333333333334                        *
* STANDARD DEVIATION OF THE SAMPLE =  40.64890289306641              *
* VARIANCE OF THE POPULATION =  1101.555555555556                    *
* STANDARD DEVIATION OF THE POPULATION =  33.18968963623047          *
* STANDARD ERROR OF THE MEAN SAMPLE =  23.46865463256836             *
**********************************************************************
```

***** END OF OUTPUT *****

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I N P U T D A T A

ANNUAL INVENTORY CARRYING RATE (%) = 13

Item	A	P	V	D	M	S
1	38134.00	570.00	5.90	56939.00	1695.33	457.99
2	34674.00	700.00	33.50	632.50	226.33	40.65

B A C K O R D E R S Y S T E M - OUTPUT OPTION 1

ITEM	ORDERS PER YR	ORDER SIZE	REORDER POINT	INVENTORY $/YEAR	PENALTY $/YEAR	ORDERING $/YEAR	TOTAL $/YEAR
1	0.76	75376	3030	29930.7	132.9	28806.4	58869.9
2	0.20	3189	302	7274.4	345.9	6876.3	14496.7

TOTAL INVENTORY COST ($/YEAR) = 37205.11
TOTAL PENALTY COST ($/YEAR) = 478.8515
TOTAL ORDERING COST ($/YEAR) = 35682.66
T O T A L C O S T ($/YEAR) = 73366.63

B A C K O R D E R S Y S T E M - OUTPUT OPTION 2

ITEM	ORDERS PER YR	ORDER SIZE	REORDER POINT	SAFETY FACTOR	$SAFETY STOCK	$ SHORT PER YR	PROB.OF SHORT.	SHORTAGE OCCUR/YR
1	0.76	75376	3030	2.915	7876.27	1.04	0.0018	0.001
2	0.20	3189	302	1.861	2534.84	3.28	0.0314	0.006

TOTAL $ COST OF SALES PER YEAR = 357128.8
TOTAL $ VALUE AVERAGE STOCK = 286193.2
TOTAL $ VALUE CYCLE STOCK = 275782.1
TOTAL $ VALUE SAFETY STOCK = 10411.11
TOTAL $ VALUE OF SHORTAGES/YEAR = 4.322463
TOTAL NUMBER OF SHORTAGE OCCURRENCES/YR = 7.567043E-03
TOTAL NUMBER OF ORDERS/YEAR = .9537113
AVERAGE NUMBER OF DAYS SHORT/REPLENISHMENT = .1056452

L O S T S A L E S S Y S T E M - OUTPUT OPTION 1

ITEM	ORDERS PER YR	ORDER SIZE	REORDER POINT	INVENTORY $/YEAR	PENALTY $/YEAR	ORDERING $/YEAR	TOTAL $/YEAR
1	0.76	75376	3031	29930.9	132.7	28806.4	58870.1
2	0.20	3189	303	7277.8	333.9	6877.5	14489.1

TOTAL INVENTORY COST ($/YEAR) = 37208.71
TOTAL PENALTY COST ($/YEAR) = 466.5399
TOTAL ORDERING COST ($/YEAR) = 35683.94
T O T A L C O S T ($/YEAR) = 73359.19

L O S T S A L E S S Y S T E M - OUTPUT OPTION 2

ITEM	ORDERS PER YR	ORDER SIZE	REORDER POINT	SAFETY FACTOR	$SAFETY STOCK	$ SHORT PER YR	PROB.OF SHORTAGE SHORT.	SHORTAGE OCCUR/YR
1	0.76	75376	3031	2.915	7879.14	1.04	0.0018	0.001
2	0.20	3189	303	1.875	2569.56	3.17	0.0304	0.006

TOTAL $ COST OF SALES PER YEAR = 357128.8
TOTAL $ VALUE AVERAGE STOCK = 286220.8
TOTAL $ VALUE CYCLE STOCK = 275772.2
TOTAL $ VALUE SAFETY STOCK = 10448.7
TOTAL $ VALUE OF SHORTAGES/YEAR = 4.206571
TOTAL NUMBER OF SHORTAGE OCCURRENCES/YR = 7.375442E-03
TOTAL NUMBER OF ORDERS/YEAR = .9537479
AVERAGE NUMBER OF DAYS SHORT/REPLENISHMENT = .1017912

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการใช้โปรแกรม ได้ต้นทุนทั้งหมดของการคำนวณแบบ BACKORDER SYSTEM เป็นเงิน 73366.63 บาท/ปี ส่วนการคำนวณแบบ LOST SALES SYSTEM มีต้นทุนทั้งหมด 73359.19 บาท/ปี ดังนั้นจึงเลือกผลจากการคำนวณด้วยการคำนวณแบบ LOST SALES SYSTEM มาใช้

จากผลการใช้โปรแกรม INVCOST โดยการคำนวณแบบ LOST SALES SYSTEM ปรากฏว่าได้ปริมาณการสั่งซื้อที่เหมาะสมของผงหินอ่อนและผงอลูมิเนียมไฮดรอกไซด์คือ 75376 กิโลกรัม และ 3189 กิโลกรัม ตามลำดับ

โดยมีจุดสั่งซื้อของผงหินอ่อนเมื่อตรวจสอบปริมาณคงเหลือในคลัง 3031 กิโลกรัม และจุดสั่งซื้อผงอลูมิเนี่ยมไฮดรอกไซด์เมื่อปริมาณคงเหลือในคลัง 303 กิโลกรัม

ซึ่งจะมีต้นทุนในการเก็บผงหินอ่อน 29930.90 บาท/ปี และมีต้นทุนในการเก็บผงอลูมิเนียมไฮดรอกไซด์ 7277.80 บาท/ปี

ค่าเสียหายเนื่องจากขาดแคลนผงหินอ่อน 132.7 บาท/ปี และค่าเสียหายเนื่องจากผงอลูมิเนี่ยมไฮดรอกไซด์ขาดแคลน 333.90 บาท/ปี

ต้นทุนในการสั่งซื้อผงหินอ่อน 28806.40 บาท/ปี ต้นทุนในการสั่งซื้อผงอลูมิเนี่ยมไฮดรอกไซด์ 6877.50 บาท/ปี

ซึ่งจะมีค่าใช้จ่ายในการจัดการวัตถุดิบคงคลังทั้ง 2 ชนิด เป็นเงิน 73359.19 บาท/ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.3.3การปรับปรุงผังโรงงาน

การวางผังโรงงานแบบเดิมใช้เนื้อที่ไม่ได้เต็มที่เนื่องจากยังไม่มีการจัดวางผังอย่างถูกต้องซึ่งทำให้เกิดปัญหาหลายประการคือ

1. สินค้าที่ผลิตออกมาเกิดความเสียหายในระว่างการผลิตเนื่องจากสินค้ามีน้ำหนักค่อนข้างมากแต่ยังไม่มีการนำเครื่องมือผ่อนแรงในการขนถ่ายวัสดุมาใช้ โดยใช้แรงงานคนในการเคลื่อนย้ายสินค้าจึงทำให้สินค้าเกิดการเสียหายได้

2. ปัญหาจากฝุ่นผงจากห้องเจียรตัดกระจายไปถึงห้องพ่นเยลโค๊ตแล้วฝังตัวในเยลโค๊ต ทำให้ต้องเสียเวลาในการซ่อมสินค้าอันเป็นเหตุให้ส่งสินค้าไม่ทันตามกำหนด

3. เกิดการคับคั่งของสินค้าระหว่างการผลิต เนื่องจากการประกอบชิ้นงานต้องใช้เนื้อที่มาก

4. การตามงานไม่สะดวกเนื่องจากสินค้าที่ออกมาจากแต่ละแผนกจัดวางไม่เป็นที่ทำให้เกิดกรณีสินค้าค้างอยู่ในสายการผลิต เป็นผลให้การส่งสินค้าไม่ทันตามกำหนด

เพื่อเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตจึงต้องปรับปรุงผังโรงงานให้สามารถปฏิบัติงานได้คล่องตัวและจัดวางหน่วยงานซึ่งมีความสัมพันธ์กันให้ถูกต้อง

การวางผังโรงงาน เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ของโรงงาน โดยจัดให้เครื่องจักร เครื่องมือทั้งหลายที่จำเป็นต้องใช้ในการผลิตอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมที่สุดซึ่งจะทำให้ต้นทุนในการผลิตต่ำ การเคลื่อนย้ายวัตถุดิบและสินค้าสำเร็จรูปมีน้อยที่สุด ผังโรงงานในอุดมคติของนักวางแผนทั้งหลาย ก็คือ ผังโรงงานที่สามารถทำให้กระบวนการผลิต

1. ไม่มีการคับคั่งแออัดของวัตถุดิบหรือสินค้าสำเร็จรูป

2. มีความยืดหยุ่นคือ สามารถที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงผังได้ตามความจำเป็นอีกด้วย

ประโยชน์ของการวางผังโรงงานที่ดี

การวางผังโรงงานที่ดีนั้นมีประโยชน์มากมายซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. ลดต้นทุนการผลิต

2. เพิ่มความปลอดภัยแก่คนงาน

3. คุณภาพของผลิตภัณฑ์จะดีขึ้น

4.ประหยัดเงินลงทุน

5.ความยืดหยุ่นมีมาก

6.การใช้พื้นที่ของโรงงานมีประสิทธิภาพสูง

7.ขจัดการล่าช้าหรือหยุดชงักระหว่างการผลิต

8.การบำรุงรักษาซ่อมแซมทำได้สะดวก

9.การควบคุมบังคับบัญชาทำได้อย่างทั่วถึง

แบบของการวางผังโรงงาน (Type of Layout)

การวางผังโรงงานอาจทำได้ 4 วิธี คือ

1. Fixed Position Layout

2. Process Layout

3. Product Layout

4. Combination Layout

Fixed Position Layout

การวางผังโรงงานแบบนี้จะต้องนำปัจจัยที่สำคัญในการผลิตมายังที่ๆซึ่งกำหนดไว้ ปัจจัยที่สำคัญได้แก่ คนงาน เครื่องจักร เครื่องมือ ส่วนประกอบ และวัสดุต่างๆ เมื่อปัจจัยในการผลิตมาพร้อมกันแล้วก็เริ่มทำการผลิตตามกระบวนการ ตัวอย่างของการวางผังโรงงานแบบนี้ได้แก่ อุตสาหกรรมประเภท การก่อสร้าง การต่อเรือ การซ่อมบำรุงรักษา การซ่อมเชื่อน การสร้างถนน และการสร้างเครื่องบิน เป็นต้น

การวางผังโรงงานแบบนี้ จะทำให้การผลิตมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อเมื่อ

1. วัตถุดิบมีขนาดใหญ่โตและมีน้ำหนักมาก ซึ่งยากแก่การเคลื่อนที่

2. จะต้องมีการวางแผนการผลิตอย่างดี ปัจจัยที่สำคัญในการผลิตจะต้องมีอยู่พร้อมเพรียง ถ้าปัจจัยอย่างหนึ่งอย่างใดไม่พร้อมจะทำให้การผลิตไม่อาจดำเนินต่อไปได้

Process Layout

การวางผังโรงงานแบบนี้ผู้บริหารจะรวบรวมเครื่องจักร เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆไว้เป็นหมวดหมู่ เพื่อให้มีการทำงานโดยอิสระ เช่น เครื่องเจาะก็อยู่ในกลุ่มของเครื่องเจาะ เครื่องกลึงก็อยู่ในกลุ่มของเครื่องกลึงชิงจะทำให้เครื่องจักรและหน่วยงานแบ่ง

ออกเป็นแผนกการวางผังแบบนี้เหมาะสำหรับโรงงานที่ทำการผลิตตามคำสั่งของลูกค้า

ข้อดี

1. ในขณะผลิตเกิดมีเครื่องจักรเครื่องใดเครื่องหนึ่งเสีย การผลิตจะไม่กระทบกระเทือนมาก เพราะสามารถใช้เครื่องจักรเครื่องอื่นทำงานแทนได้

2. การควบคุมทำได้สะดวกเพราะทำการควบคุมตามชนิดของเครื่องจักร

3. กระบวนการผลิตมีความยืดหยุ่นมากสามารถเปลี่ยนแปลงได้ง่าย

ข้อเสีย

1. ต้องใช้เนื้อที่มาก การเคลื่อนย้ายวัตถุดิบมีมากและสับสน

2. คนงานและผู้ควบคุมงานจะมีความถนัดเพียงบางด้าน

3. สินค้าระหว่างการผลิตจะมีปริมาณสูง เพราะไม่อาจปรับให้แผนกต่างๆทำงานสมดุลย์กันได้

Product Layout

การวางผังโรงงานแบบนี้ จะทำการจัดให้บรรดาเครื่องจักรและสิ่งต่างๆที่จะอำนวยความสะดวกในการผลิต ไว้ตามลำดับในการผลิตสินค้าชนิดนั้นๆคือ หน่วยไหนผลิตก่อนก็จัดไว้ก่อนเรียงตามลำดับ ทำให้วัตถุดิบไหลเข้าสู่กระบวนการผลิตอย่างมีระเบียบ การวางผังโรงงานแบบนี้นิยมกันสำหรับอุตสาหกรรมที่ทำการผลิตเป็นจำนวนมากๆ เช่น โรงงานผลิตรถยนต์ โรงงานผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า โรงงานผลิตบุหรี่และโรงงานผลิตเครื่องดื่ม เป็นต้น

การวางผังโรงงานแบบนี้ เครื่องจักรที่ใช้จะเป็นเครื่องจักรที่ทันสมัยมาก เช่น เครื่องจักรอัตโนมัติ ซึ่งจะมีการออกแบบเป็นพิเศษ ตัวอย่างที่มีผู้กล่าวขวัญอยู่เสมอสำหรับการวางผังโรงงานแบบนี้คือ โรงงานประกอบรถยนต์ของบริษัท G.M. ที่ Detroit มีกระบวนการผลิตที่สำคัญก็คือ ชิ้นส่วนต่างๆจะถูกประกอบเข้าด้วยกันตามลำดับขั้น เริ่มจาก สถานีผลิต(Work Station)ที่ 1 เรียงไปตามลำดับ ซึ่งสถานีผลิตมีนับเป็นพันสถานี ชิ้นส่วนที่ประกอบเข้าด้วยกันแล้วจะเคลื่อนย้ายไประหว่างสถานีด้วย Moving Conveyor ระยะทางระหว่างสถานีผลิตที่ 1 ถึงสถานีผลิตสุดท้ายมีระยะทางยาว 1/4 ไมล์ เมื่อกระบวนการผลิตผ่านมาถึงสถานีผลิตสุดท้าย ก็จะมีพนักงานขึ้นไปขับรถและนำออกไปเก็บเพื่อรอการจำ

หน่ายต่อไป

การวางผังโรงงานแบบนี้ยังสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. Paced Lines

2. Unpaced Lines

Paced Lines

การวางผังแบบนี้ใช้เครื่องลำเลียงอัตโนมัติขนส่งวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ตลอดช่วงสถานีผลิตด้วยอัตราความเร็วที่เท่ากัน ตัวอย่างของการวางผังประเภทนี้ได้แก่ โรงงานผลิตเครื่องดื่ม รถยนต์และบุหรี่ เป็นต้น เครื่องลำเลียงอัตโนมัติที่ใช้จะเป็นแบบไหนก็ได้ ข้อสำคัญเวลาที่ใช้ระหว่างสถานีผลิตจะต้องกำหนดไว้น่นอนและแม่นยำ เวลาที่ใช้ไปในแต่ละสถานีผลิตจะถูกกำหนดโดยความเร็วของเครื่องลำเลียงและระยะทางระหว่างสถานีผลิต

Unpaced Lines

การวางผังโรงงานแบบนี้สถานีงานผลิตแต่ละหน่วยจะใช้เวลานานเท่าที่จำเป็นในการประกอบชิ้นส่วน หรือทำงานแต่ละสถานีผลิต เครื่องลำเลียงที่ใกล้ก็ไม่จำเป็นจะต้องใช้ชนิดที่ทำงานโดยอัตโนมัติ อาจใช้คนงาน ปั้นจั่น หรือรถยก ทำการขนส่งชิ้นส่วนที่ประกอบเสร็จไปยังสถานีผลิตช่วงต่อไป

ข้อดี

1. ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเคลื่อนย้ายสินค้าระหว่างการผลิต เพราะระยะทางระหว่างหน่วยผลิตมีระยะสั้น หรือในกรณีของ Paced Lined การเคลื่อนย้ายระหว่างสถานีผลิตกระทำโดยระบบอัตดนมัติ

2. ใช้เนื้อที่น้อย

3. ประหยัดค่าใช้จ่ายในการควบคุมดูแล

4. ทำให้เครื่องจักรทำงานได้เต็มที่ เพราะจะต้องทำให้เครื่องจักรทุกเครื่องสมดุลกัน

ข้อเสีย

1. ขาดความยืดหยุ่น ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงวิธีการผลิตหรือเปลี่ยนแปลงลักษณะที่สำคัญของสินค้า ก็จะต้องทำการเปลี่ยนผังใหม่

2. ถ้าเครื่องจักรเครื่องใดขัดข้อง จะทำให้กระบวนการผลิตชะงักไปหมด

3. เงินทุนในเครื่องจักรสูงมาก ถ้าตลาดไม่กว้างพอต้นทุนต่อหน่วยจะมีราคาสูง

4. การเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตกระทำได้ยาก เพราะจะต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตลอดช่วงการผลิต

Combination Layout

เป็นการยากที่จะพูดหรือตัดสินใจว่าโรงงานนี้วางผังไม่ดี แต่อย่างไรก็ตามถ้าโรงงานใดที่เราเห็นมีลักษณะดังที่จะกล่าวต่อไปนี้ ก็อาจสรุปได้ว่าโรงงานนั้นขาดการวางผังที่ดี

1. การเคลื่อนย้ายวัตถุดิบเข้าสู่กระบวนการผลิตใช้เวลามาก

2. ค่าใช้จ่ายในการเคลื่อนย้ายหรือลำเลียงวัตถุดิบสูงมาก

3. คลังพัสดุและแผนกผลิตแออัดไปหมด

4. ทางเดินและสถานที่ทำงานมีของวางเกะกะไปหมด

5. แผนกบริการเช่น แผนกซ่อม แผนกบัญชีและแผนกพัสดุ มีเนื้อที่คับแคบและตั้งอยู่ในสถานที่ๆไม่เหมาะสม

6. งานหรือวัตถุดิบระหว่างทำมักจะเสียหายหรือไม่ก็หายบ่อยๆ

7. การผลิตมักจะล่าช้าไม่เป็นไปตามแผนและมีการส่งมอบผลิตภัณฑ์ให้ลูกค้าเกินกำหนดเสมอๆ

8. การรับมอบวัตถุดิบเป็นไปด้วยความยากลำบาก เพราะขาดสถานที่รับส่งที่เหมาะสม

ข้อที่จะค้องคำนึงถึงในการวางผังโรงงาน(Fundamental Consideration in Layout)

การที่จะวางผังให้ดีมีประสิทธิภาพสูงนั้น วิศวกรโดยการร่วมมือระหว่างผู้บริหาร จะต้องคำนึงถึงปัจจัยที่สำคัญคือ

1. ผลิตภัณฑ์(Products) วัตถุดิบที่จะนำมาใช้ผลิตหรือผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป มีความสำคัญมากในการพิจารณาเลือกประเภทของการวางผังโรงงาน เช่น วัตถุดิบที่มีขนาดใหญ่โตกินเนื้อที่มาก การเคลื่อนย้ายต้องใช้เครื่องมือลำเลียงชนิดพิเศษ Product Layout จึงเหมาะสมที่สุด ในกรณีที่วัตถุดิบมีขนาดเล็ก น้ำหนักเบา การลำเลียงกระทำได้ง่าย Process Layout จึงเหมาะสมที่สุด

2. ลำดับการผลิต(Operation Sequence) ลำดับการผลิต เป็นสิ่งสำคัญมากในการวางผังโรงงาน ทั้งนี้เพื่อความรวดเร็วและเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในการลำเลียงวัตถุดิบ

3. พื้นที่พิเศษ(Spectial Requirement) การวางผังที่ดีนั้นนอกจากจะต้องคำนึงพื้นที่ๆจะทำการติดตั้งเครื่องจักรแล้วยังต้องกันเนื้อที่เผื่อไว้สำหรับให้คนงานทำงานโดยปลอดภัย นอกจากนี้นังจะต้องเผื่อไว้สำหรับการเคลื่อนย้ายวัตถุดิบด้วย

4. เครื่องจักรเครื่องมือ(Equipment) เครื่องจักรที่มีน้ำหนักมากควรติดตั้งไว้บนพื้นชั้นล่างเพราะพื้นดินย่อมมีความยืดหยุ่นในการรับน้ำหนักมากกว่า นอกจากนี้ยังมีส่วนลดการสั่นสะเทือนได้อย่างดีด้วย

5. การซ่อมแซมบำรุงรักษา(Maintenance and Replacement) การวางผังโรงงานจะต้องคำนึงถึงเนื้อที่ซึงจะต้องเผื่อไว้สำหรับการซ่อมแซมเครื่องจักรด้วย เพราะมักปรากฏอยู่เสมอว่าคนงานที่กำลังหยอดน้ำมันให้กับเครื่องจักรเครื่องหนึ่งได้รับอันตรายเพราะอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งไปขัดกับเครื่องจักรอีกเครื่องหนึ่งที่อยู่ใกล้เคียง

6. การติดตั้งเครื่องจักรจะต้องมีความสมดุลย์กัน(Balance) เช่นในกรณีของโรงงานผลิตขนมปังเตาอบ อบได้400 แถวใน 1 ชั่วโมง แต่เครื่องจักรที่ทำการห่อ ห่อได้ชั่วโมงละ 200 แถว ฉนั้นในการวางผังโรงงานจะต้วคำนึงถึงประสิทธิภาพของเครื่องจักรเพื่อจะได้ทำการติดตั้งให้เครื่องจักรเหล่านี้มีความสมดุลย์กันในแต่ละช่วงของการผลิต

7. การเคลื่อนย้ายวัตถุดิบจะต้องมีน้อยที่สุด(Minize Movement) เพราะการวางผังโดยที่มีการเคลื่อนย้ายวัตถุดิบน้อยที่สุดนั้นย่อมหมายถึง ค่าแรงงานจะต้องน้อยลง ประหยัดเวลา และประหยัดเงินลงทุนในด้านการจัดหาอุปกรณ์ในการเคลื่อนย้าย

8. บรรยากาศในโรงงาน(Plant Climate) การวางผังที่ดีจะช่วยให้บรรยากาศในโรงงานดีขึ้น เช่น ในกรณีที่ในกระบวนการผลิตมีบางขั้นตอนจะต้องมีการพ่นสี

หรือการชุบ ควรจะแยกกรรมวิธีการผลิตชนิดนี้ไว้ต่างหาก เพราะถ้าจัดให้อยู่รวมกับกรรมวิธีอื่นๆจะทำให้บรรยากาศในโรงงานโดยส่วนรวมเสีย ซึ่งจะเป็นผลให้ประสิทธิภาพในการผลิตลดต่ำลง

9. <u>จะต้องมีการยืดหยุ่น(Flexibility)</u> ทั้งนี้เพื่อรอรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตไม่ว่าจะเนื่องมาจากผลิตภัณฑ์ กระบวนการผลิต เครื่องจักร เครื่องมือและอื่นๆ

จากผังโรงงานเดิมตามรูปที่ 4.3 สามารถแสดงพื้นที่ของแต่ละแผนกและพื้นที่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ได้ดังตารางที่ 5.7

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายละเอียดแผนกต่างๆ	พื้นที่ (ตารางเมตร)
1. แผนกตั้งแบบ	80
2. แผนกพ่น	20
3. แผนกผสมหินอ่อนเทียม	18
4. แผนกเทหินอ่อน	240
5. แผนกเจียรตัด	23
6. แผนกขัดเงา	120
7. แผนกบรรจุ	144
8. ชั้นสำหรับเก็บโมลด์	36
9. ห้องอบ	19
10. บริเวณเก็บโมลด์ชำรุด	48
11. ห้องน้ำ	8

ตารางที่ 5.7 แสดงขนาดพื้นที่ในบริเวณที่ทำการผลิตตามผังโรงงานเดิม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เพื่อเป็นการหาตำแหน่งที่เหมาะสมในการวางผังโรงงานใหม่ จำเป็นต้องนำผลการวิเคราะห์การไหลของวัสดุ(Flow Of Material)และความสัมพันธ์ของกิจกรรม (Activity Relationship) ซึ่งได้เขียนอยู่ในรูปของแผนภูมิความสัมพันธ์(Relationship Chart) มาพิจารณาร่วมกันก็สามารถเขียนเป็นแผนภาพความสัมพันธ์(Relationship Diagram)

หลังจากที่ได้แผนภาพความสัมพันธ์ ก็สามารถจัดวางผังโรงงานใหม่โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Auto CAD มาช่วยในการทำงาน โดยโปรแกรมนี้สามารถเขียนผังโรงงานขนาดเท่ากับของจริงและสามารถทำการเคลื่อนย้ายแผนก,หน่วยงาน,โมลด์และส่วนที่เกี่ยวข้องในผังโรงงานให้ได้ตำแหน่งที่เหมาะสมตามต้องการได้

จากรูปที่ 5.6 แสดงการไหลของวัสดุ(Flow of Material)ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้คือ

เมื่อโมลด์ถูกส่งเข้ามาในสายการผลิตก็จะต้องทำการเตรียมโมลด์ให้พร้อมที่จะพ่นเยลโค๊ตซึ่งเมื่อเตรียมโมลด์เสร็จแล้วก็ต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่าได้ทำการขัดด้วยขี้ผึ้งถอดแบบไว้มากพอ เนื่องจากถ้าการขัดขี้ผึ้งถอดแบบไม่พอแล้วจะทำให้เนื้อหินอ่อนเทียมที่เทลงในโมลด์จะติดแน่นกับโมลด์ไม่สามารถถอดออกจากโมลด์ได้ซึ่งจะทำให้สูญเสียทั้งชิ้นงานและโมลด์

หลังจากเตรียมโมลด์เสร็จแล้วก็พ่นเยลโค๊ตลงบนผิวหน้าของโมลด์ซึ่งต้องตรวจผิวเยลโค๊ตหลังจากที่แห้งแล้วเนื่องจากถ้ามีฝุ่นผงฝังอยู่ในผิวเยลโค๊ต เมื่อเทเนื้อหินอ่อนเทียมลงในโมลด์แล้วก็จะทำให้บริเวณผิวหน้าของชิ้นงานมีฝุ่นผงติดอยู่ซึ่งจะต้องเสียเวลาในการขัดซ่อมผิวหน้าของชิ้นงาน

เมื่อเยลโค๊ตแห้งแล้วจึงทำการผสมเนื้อหินอ่อนเทียมให้ได้สีและลวดลายตามใบสั่งผลิตจากนั้นจึงนำไปเทลงในโมลด์ที่พ่นเยลโค๊ตและเยลโค๊ตแห้งดีแล้ว

เมื่อเนื้อหินอ่อนเทียมแข็งตัวดีแล้วก็ถอดออกจากโมลด์จากนั้นจึงนำไปเจียรตัดและประกอบซึ่งในขั้นตอนนี้จะเป็นขั้นตอนที่ทำให้เกิดฝุ่นผงมาก โดยฝุ่นผงที่เกิดขึ้นในโรงงานจะมาจากบริเวณแผนกเจียรตัดเป็นส่วนมาก

หลังจากได้สินค้าที่ประกอบเสร็จแล้วจึงส่งมาที่แผนกขัดแต่งซึ่งจะทำการขัดผิวของสินค้าให้มีความเงา

เมื่อได้สินค้าที่เสร็จเรียบร้อยแล้วจึงส่งมาที่แผนกบบรจุ โดยทำการบรรจุลงลังไม้ต่อไป

จากแผนภูมิความสัมพันธ์ของกิจกรรม(Relationship Chart)ตามรูปที่ 5.7และแผนภาพความสัมพันธ์ที่ได้ตามรูปที่ 5.8 สามารถจัดวางผังโรงงานใหม่ได้ตามรูปที่ 5.10 ซึ่งเป็นการเคลื่อนย้ายห้องเจียรตัดจากบริเวณเดิมไปไว้ที่บริเวณเก็บโมลด์ชำรุดส่วนบริเวณที่เก็บโมลด์ชำรุดก็ทำการปรับปรุงพื้นที่เสียใหม่โดยนำโมลด์ที่ใช้ไม่ได้แล้วไปทำลายทิ้ง ส่วนโมลด์ที่สามารถซ่อมได้ก็นำมาเก็บบนชั้นเก็บโมลด์

ในการเคลื่อนย้ายห้องเจียรตัดให้ห่างจากห้องพ่นสามารถแก้ไขปัญหาเรื่องฝุ่นผงที่ฝังในผิวหน้าของชิ้นงานดังแสดงในรูปที่ 5.9

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

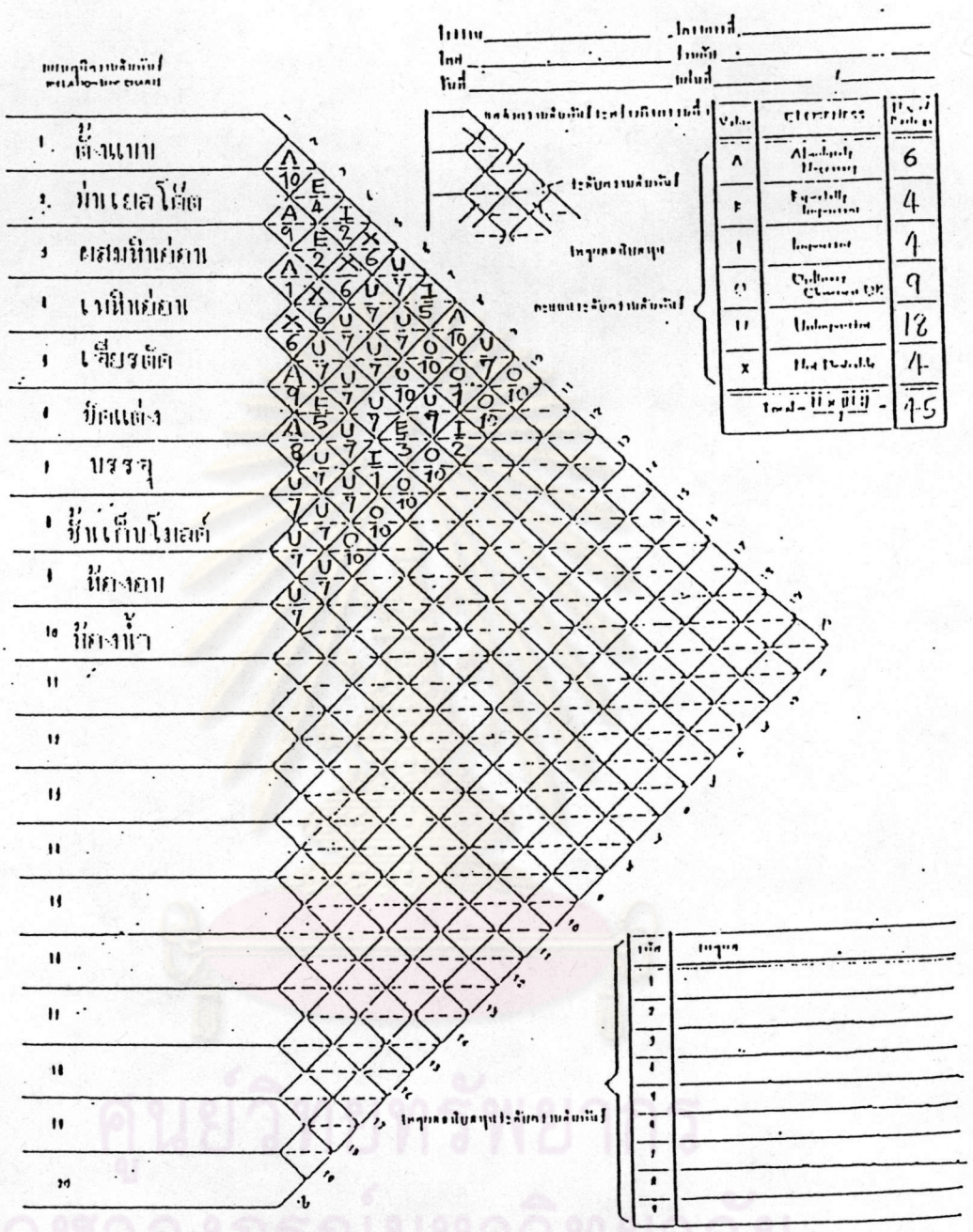

รูปที่ 5.7 แผนภูมิความสัมพันธ์ของกิจกรรม(Relationship Chart)

รหัส	เหตุผล
1	ความสะดวกในการขนย้าย
2	การใช้งานร่วมกัน
3	อบไล่ความชื้นในผงอลูมิเนี่ยมไฮดรอกไซด์
4	ความรวดเร็วในการเทแมทริกซ์ลงในโมลด์
5	การหาขนาดและวิธีในการบรรจุ
6	แยกบริเวณที่มีฝุ่นผงออกจากบริเวณพ่นเยลโค๊ต
7	ไม่จำเป็นต้องใช้งานร่วมกัน
8	ต้องการเนื้อที่ในการวางสินค้า
9	ใช้เนื้อที่บางส่วนร่วมกัน
10	สะดวกในการใช้งาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลังจากได้แผนภูมิความสัมพันธ์ของกิจกรรม (Relationship chart)แล้วก็สามารถสรุปค่าเฉลี่ยน้ำหนักความสัมพันธ์ระหว่างแผนกได้ดังนี้คือ

A	E	I	O	U	X
1-2	1-3	1-4	2-8	1-6	1-5
2-3	2-4	1-7	3-8	2-6	2-5
3-4	5-7	3-10	2-9	3-6	3-5
1-8	4-9		1-10	2-7	4-5
5-6			2-10	3-7	
6-7			4-10	4-6	
			5-10	1-9	
			6-10	4-7	
			7-10	3-8	
				5-8	
				6-8	
				7-8	
				6-9	
				7-9	
				8-9	
				8-10	
				9-10	
				4-8	
6	4	4	9	18	4

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

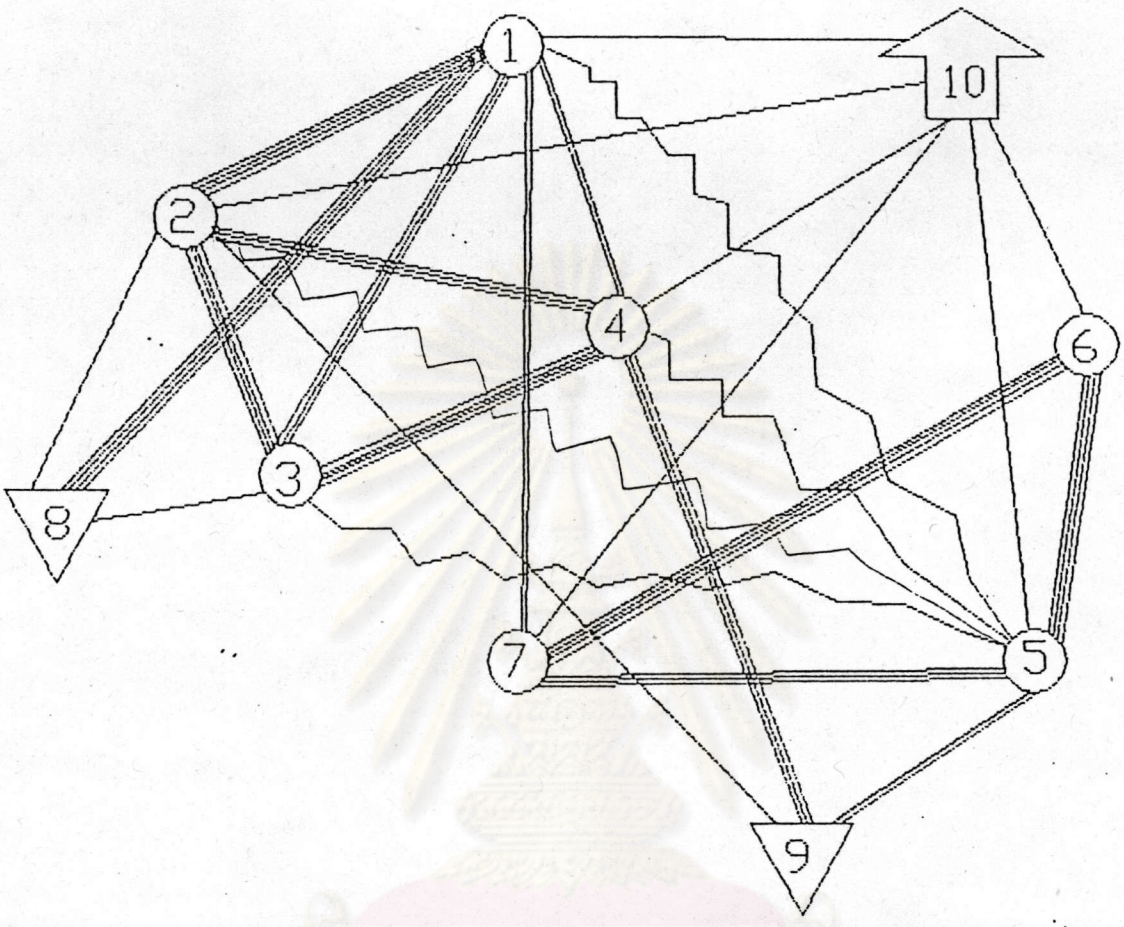

รูปที่ 5.8 แผนภาพความสัมพันธ์ของกิจกรรม(Relationship Diagram)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Process Chart Symbols & Action*	Symbols Extended to Identify Activities & Areas	Color Ident.	Black & White**
○ Operation	○ Forming or Treating Areas	Green**	
	○ Assembly, Sub-Assembly, Dis-Assembly	Red**	
⇨ Transportation	⇨ Transport-related Activities/Areas	Orange Yellow**	
▽ Storage	▽ Storage Activities/Areas	Orange Yellow**	
D Delay	D Set-down or Hold Areas	Orange Yellow**	
□ Inspection	□ Inspect, Test, Check Areas	Blue**	
*A.S.M.E. Standard **I.M.M.S. Standard (Adopted as basic to SLP procedure)	⌓ Service & Support Activities/Areas	Blue**	
	⌂ Office or Planning Areas, or Building Features	Brown** (Gray)	

Vowel Letter	No. Value	No. of Lines	Closeness Rating	Color Code
A	4	////	Absolutely Necessary	Red**
E	3	///	Especially Important	Orange Yellow**
I	2	//	Important	Green**
O	1	/	Ordinary	Blue**
U	0		Unimportant	Uncol-ored**
X	-1	⩘	Not Desirable	Brown**
XX	-2, -3, -4, ?	⩘⩘	Extremely Undesirable	Black

รูปแสดงสัญลักษณ์ที่ใช้ในแผนภาพความสัมพันธ์ของกิจกรรม(Relationship Diagram)

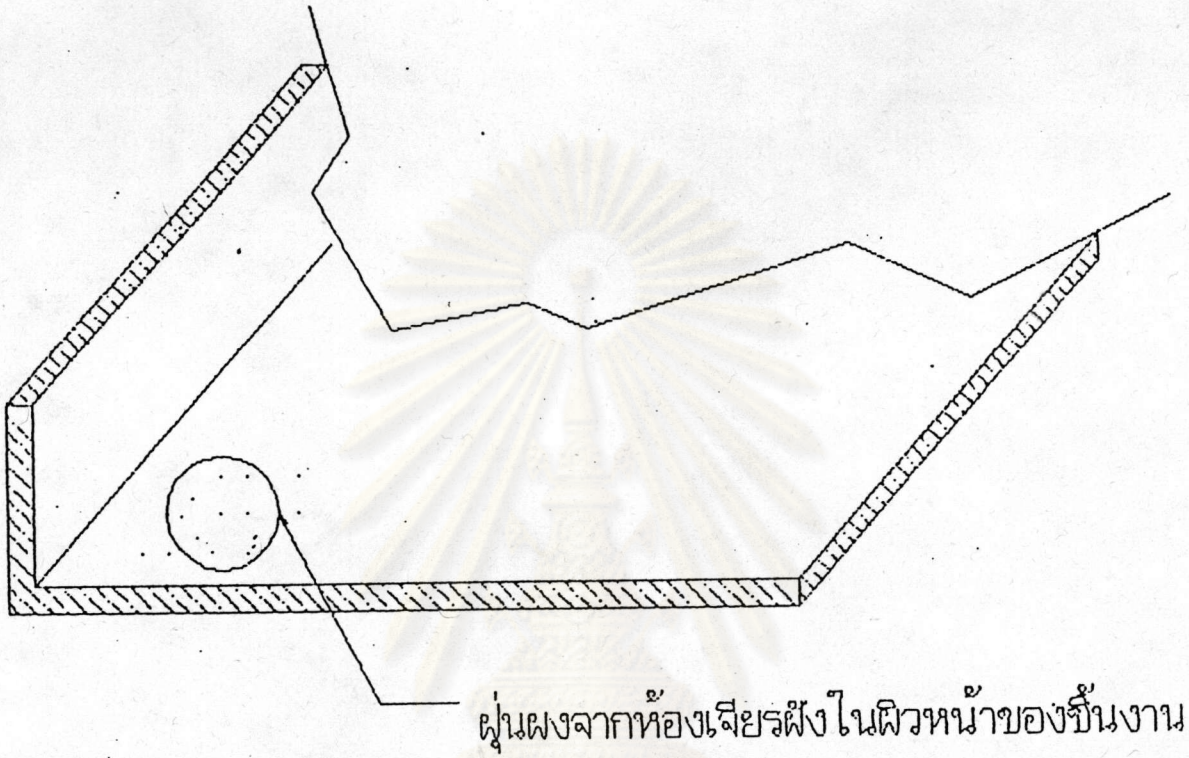

รูปที่ 5.9 ฝุ่นผงจากห้องเจียรทำให้สินค้าเสียหาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

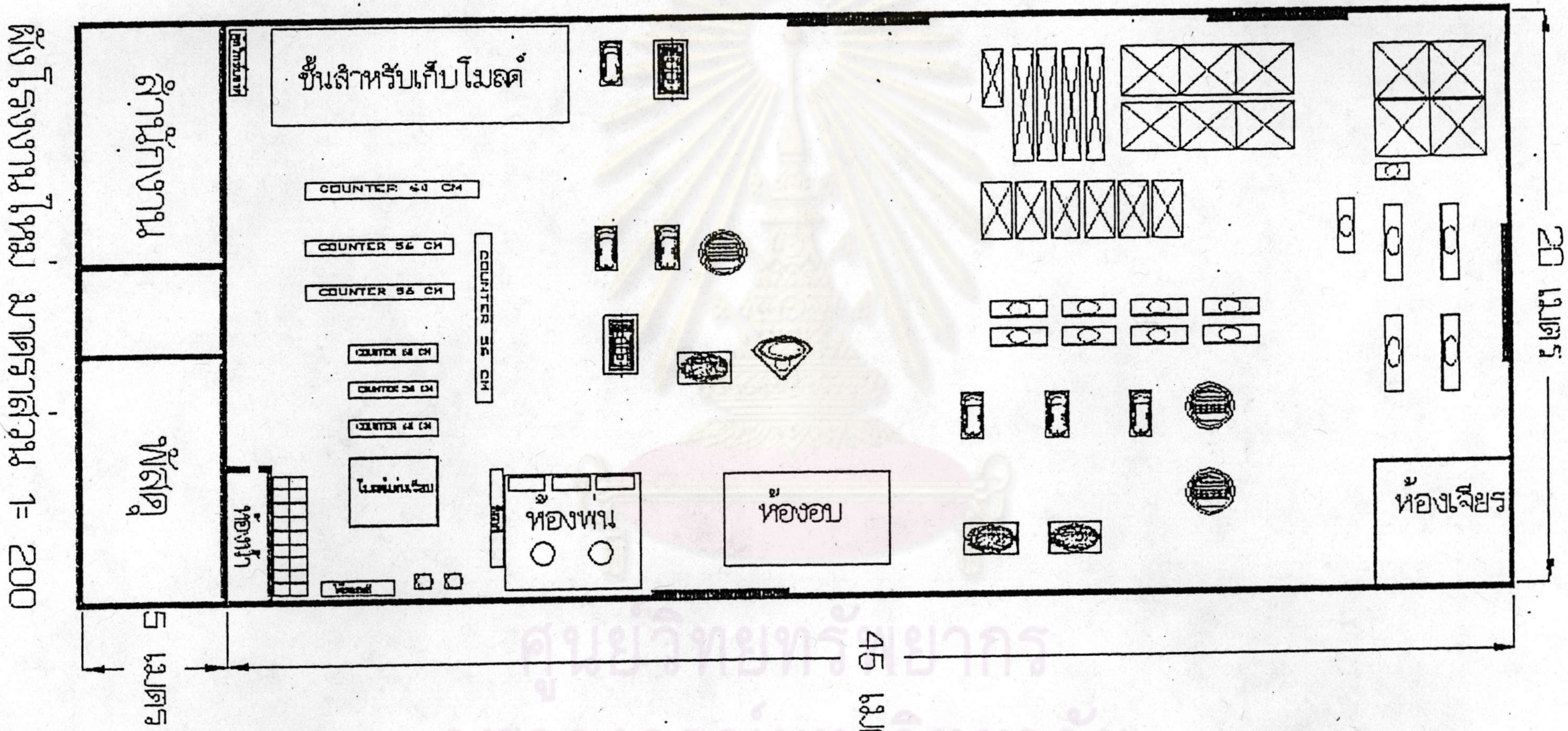

รูปที่ 5.10 แสดงผังโรงงานที่ปรับปรุงใหม่